

Absolventi středních škol a trh práce

Odvětví:

ZDRAVOTNICTVÍ

Ing. Mgr. Pavla Paterová
Mgr. Gabriela Doležalová
a kolektiv autorů

Praha 2015

Obsah

1. Úvodní slovo	3
2. Nově přijatí žáci a absolventi škol	4
2.1 Vývoj počtu absolventů a jejich oborová struktura	4
2.2 Vývoj počtu nově přijatých žáků a jejich oborová struktura	7
2.3 Struktura nově přijatých žáků v krajích	9
2.4 Přehled oborů vzdělání	10
2.5 Přehled středních škol	11
3. Nezaměstnanost absolventů škol na trhu práce	12
3.1 Nezaměstnanost absolventů škol podle kategorie vzdělání	12
3.2 Nezaměstnanost absolventů škol podle oboru vzdělání	15
3.3 Nezaměstnanost absolventů škol v krajích	16
4. Přejít absolventů škol na vysoké a vyšší odborné školy	16
4.1 Přihlašování absolventů s maturitou na vyšší odborné a vysoké školy	16
5. Shoda vzdělání a zaměstnání u absolventů	19
5.1 Zaměstnanost mladých absolventů podle seskupení povolání	19
5.2 Shoda získaného vzdělání a vykonávaného zaměstnání	20
6. Pohled absolventů škol na své uplatnění v oboru	22
6.1 Uplatnění absolventů v oboru	22
6.2 Důvody absolventů pro práci v jiném oboru	23
6.3 Využití získaných dovedností z pohledu absolventů	24
7. Potřeby a názory zaměstnavatelů na připravenost absolventů škol	26
7.1 Požadované dovednosti u absolventů ze strany zaměstnavatelů	26
7.2 Charakteristiky přijímání absolventů do zaměstnání z pohledu zaměstnavatelů	29
7.3 Poptávka po profesích či oborech vzdělání na trhu práce	31
8. Trh práce a zaměstnanost v ČR a EU	32
8.1 Zaměstnanost podle odvětví	32
8.2 Zaměstnanost podle skupin povolání	34
9. Závěr	35

Absolventi středních škol a trh práce – odvětví ZDRAVOTNICTVÍ

Ing. Mgr. Pavla Paterová, Mgr. Gabriela Doležalová a kolektiv autorů

Vydal Národní ústav pro vzdělávání, školské poradenské zařízení a zařízení pro další vzdělávání pedagogických pracovníků

© NÚV 2015

Korektura: Oddělení pro informační a publikační činnost

1. Úvodní slovo

Mezi odborným vzděláváním a trhem práce existuje úzká vazba. Jedním z hlavních cílů vzdělávání je poskytovat žákům kvalifikaci vhodnou pro uplatnění na trhu práce. Ve školách žáci získávají všeobecné i odborné vědomosti a dovednosti – kompetence, které jim mají umožnit dobré budoucí pracovní uplatnění.

Vzdělávání tím vlastně formuje budoucí nabídku kvalifikované pracovní síly. V ideálním případě by měla existovat rovnováha mezi nabídkou nových pracovních sil na jedné straně a poptávkou zaměstnavatelů na straně druhé. Aby byl tento proces co nejefektivnější, je důležité, aby měl resort školství i další zainteresované subjekty na všech svých rozhodovacích úrovních k dispozici (pro svá jednání a strategická i koncepční rozhodování) co nejvíce informací jak o potřebách a požadavcích zaměstnavatelů a trhu práce, tak o připravenosti a úspěšnosti absolventů škol při přechodu do pracovního života. Tyto informace poskytují resortu školství potřebnou zpětnou vazbu, a mohou tedy posloužit k dalšímu rozvoji vzdělávání.

Národní ústav pro vzdělávání (NÚV) se problematice odborného vzdělávání žáků a jejich následného uplatnění na trhu práce dlouhodobě věnuje. Každoročně jsou zpracovávány informace o vývoji oborové struktury žáků na středních i vyšších odborných školách, stejně jako údaje o nezaměstnanosti absolventů škol. V několikaletých časových intervalech jsou zjišťovány také jak názory zaměstnavatelů na připravenost absolventů škol pro praxi, tak názory samotných absolventů na využití získaných dovedností. Mezi zpracovávány informacemi nechybí ani názory pracovníků úřadů práce, materiály zaměřené na zjišťování potřeb trhu práce prostřednictvím analýz inzertní nabídky pracovních míst, porovnávání shody mezi získaným vzděláním a vykonávaným zaměstnáním atd. Všechny tyto informace doposud zjištěné a zpracované v NÚV jsou dostupné na webových stránkách www.infoabsolvent.cz nebo na www.nuv.cz v části Vzdělávání a trh práce.

Zmíněné materiály a publikace jsou obvykle zaměřeny na jednu z uvedených tematických oblastí. Řada jednání a rozhodování v odborném školství ale probíhá spíše v rámci stejného oborového zaměření, to znamená, že odpovídá rámci jednotlivých odvětví či sektorů. V tomto rámci jsou také organizovány a pracují oborové skupiny a sektorové rady, v kterých jsou zastoupeni odborníci a představitelé jak vzdělavatelů, tak zaměstnavatelů či jejich sdružení.

A právě potřeba mít pohromadě informace podle oborového zaměření stojí za vznikem tohoto materiálu. Ten totiž **obsahuje důležité a dostupné informace o počtech nově přijatých žáků a absolventů škol, o jejich připravenosti a úspěšnosti při přechodu na trh práce, popřípadě do dalšího vzdělávání, o tom, jestli absolventi skutečně v oboru pracují apod., pro zvolené odvětví, zde konkrétně pro odvětví ZDRAVOTNICTVÍ.** Kromě této publikace vznikly stejné materiály i pro další odvětví: strojírenství, elektrotechniku, stavebnictví, zemědělství, ekonomiku, obchod, služby, gastronomii, dopravu a pedagogiku.

Vzhledem ke svému charakteru by tato publikace měla sloužit především představitelům MŠMT, MPSV a krajských úřadů, zástupcům zaměstnavatelů ve zdravotnictví, členům oborových skupin a sektorových rad pro oblast zdravotnictví ad. Ti všichni se totiž nějakou měrou podílejí na rozvoji a směřování odborného vzdělávání, a to na úrovni daného odvětví.

Tato publikace obsahuje jen základní výtah dostupných informací. Vzhledem k jejímu omezenému rozsahu do ní není možné zahrnout všechny relevantní a užitečné informace

ke každému tématu. Proto jsou v každé kapitole uvedeny zdrojové materiály a další užitečné odkazy, které je možné volně vyhledat, a to především v Informačním Systému o uplatnění Absolventů škol na trhu práce (ISA) na www.infoabsolvent.cz.

2. Nově přijatí žáci a absolventi škol

Nejprve je třeba se podívat, kolik absolventů škol vlastně každoročně své vzdělávání úspěšně dokončí. Informace o absolventech škol i počtech žáků vycházejí z výkonových statistik školství, které MŠMT každoročně povinně zjišťuje od škol. Pro komplexnější pohled je v této kapitole vždy uveden nejen počet absolventů **skupiny oborů 53 Zdravotnictví**, ale i počet absolventů celkem.

2.1 Vývoj počtu absolventů a jejich oborová struktura

V roce 2014 úspěšně ukončilo studium na střední škole (bez nástavbového studia) 82,2 tisíc absolventů, což je o 9,7 tisíc méně než v roce předchozím. Za poslední 4 roky se jejich počet snížil dokonce o 16,5 %. Navíc vzhledem k výraznému poklesu počtu nově přijatých žáků do středních škol v posledních čtyřech letech z důvodu demografického poklesu je nutno i v dalších letech počítat s dalším propadem celkového počtu absolventů středních škol.

Mezi absolventy středních škol (bez nástavbového studia) bylo v roce 2014 zhruba **29 % absolventů s výučním listem (kategorie E a H)**, **5,1 % absolventů s maturitou a s odborným výcvikem (kategorie L0)**, **40 % absolventů klasických maturitních oborů (kategorie M)** a **26 % absolventů gymnaziálních oborů (kategorie K)**.

► Skupina oborů 53 ZDRAVOTNICTVÍ

Absolventi oboru skupiny **53 Zdravotnictví** tvořili v roce 2014 s počtem 2,5 tisíc přibližně **3,0 % ze všech absolventů** středních škol (bez nástavbového studia). Patří tedy mezi spíše méně zastoupené **skupiny oborů vzdělání mezi absolventy středních škol**.

Počet absolventů zdravotnických oborů dlouhodobě slabě klesá, nicméně v roce 2014 došlo k mírnému nárůstu a počet se tak mezi lety 2011 a 2014 celkově zvýšil z 2,48 na 2,51 tisíc. Hlavním důvodem klesající tendence je **nepříznivý demografický vývoj**, neboť klesá i počet absolventů celkově. Proto je vhodnější sledovat spíše trend vývoje podílu absolventů zdravotnických oborů na počtu absolventů středních škol (bez nástavbového studia) celkem. V roce 2002 ukončilo některý zdravotnický obor na střední škole 3,7 % absolventů, i v roce 2007 zůstal tento podíl stejný. Od roku 2011 až po současnost **vzrostl podíl absolventů zdravotnických oborů na středních školách (bez nástavby) z 2,5 % na 3,0 %**. To znamená, že vývoj počtu absolventů zdravotnických oborů nekopíruje soustavný pokles počtu absolventů celkem.

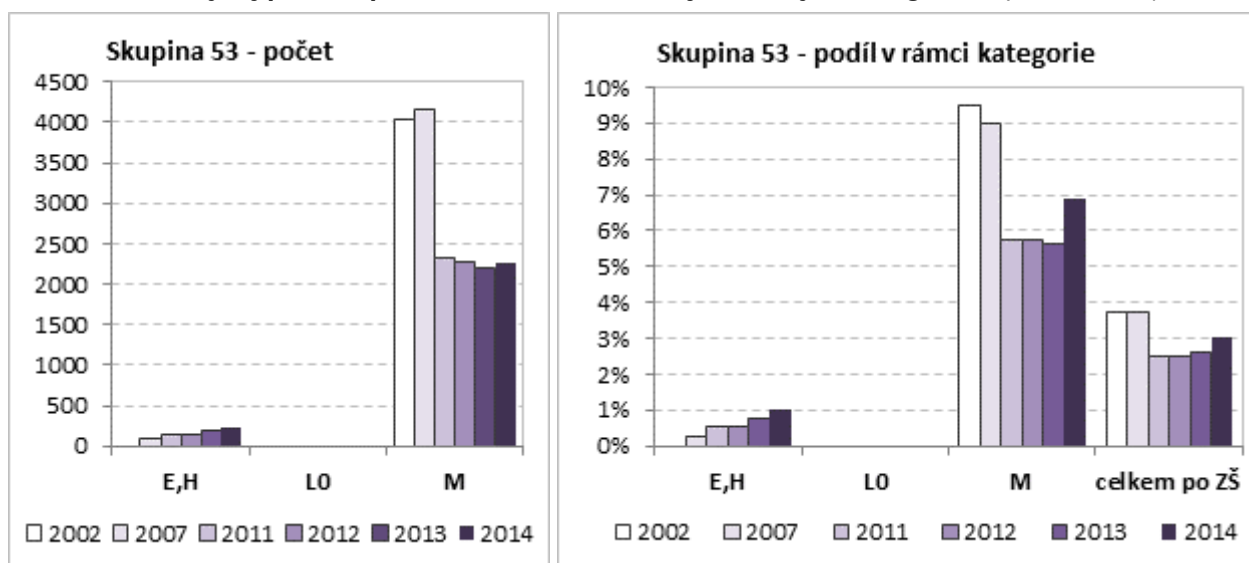
Z 2,5 tisíc absolventů zdravotnických oborů vzdělání v roce 2014 jich **9,4 %** (tj. 235) tvořili **absolventi s výučním listem** (kategorie E a H) a **90,2 %** (2,3 tisíce) představovali **absolventi klasických odborných maturitních oborů** (kategorie M)¹. V jednotlivých kategoriích je však vývoj počtu absolventů rozdílný. Podrobné údaje o počtech a podílech absolventů a jejich vývoji obsahuje tabulka 2.1 a obrázky 2.1 a 2.2.

¹ Zbývající část tvořili absolventi středního vzdělání bez výučního listu i maturity (kategorie J).

Tab. 2.1: Vývoj počtu absolventů škol podle kategorie vzdělání²

Rok	Kat. E,H		Kat. L0		Kat. M		Kat. K	Celkem (po ZŠ)	
	Sk. 53	Vše	Sk. 53	Vše	Sk. 53	Vše		Sk. 53	Vše
2002	0	44 483	0	6 792	4 022	42 428	18 527	4 194	113 120
2007	100	35 822	0	6 933	4 168	46 511	24 193	4 279	114 112
2011	149	27 791	0	5 811	2 324	40 461	23 862	2 478	98 455
2012	150	27 243	0	5 506	2 264	39 590	23 888	2 422	96 813
2013	184	24 592	0	5 070	2 201	38 969	22 686	2 395	91 884
2014	235	23 564	0	4 206	2 261	32 697	21 138	2 506	82 183
změna 11-14 (%)	57,7%	-15,2%	0,0%	-27,6%	-2,7%	-19,2%	-11,4%	1,1%	-16,5%

Obr. 2.1 a 2.2: Vývoj počtu a podílu absolventů škol v jednotlivých kategoriích (denní forma)

Převážná většina absolventů zdravotnických oborů ve středním vzdělávání ukončuje **maturitní obory kategorie M**. Celkový počet absolventů těchto klasických 4letých maturitních oborů dlouhodobě klesá, mezi lety 2011 a 2014 se jednalo o snížení o 19,2 %. V případě této kategorie ve skupině **53 Zdravotnictví** počet absolventů v posledních letech klesá pouze nepatrně, nicméně mezi roky 2007 a 2011 se počet absolventů snížil téměř o polovinu. Podobně dramatická byla i změna v podílu absolventů zdravotnických oborů na celkovém počtu absolventů kategorie M, což je patrné i z grafů na obr. 2.1 a 2.2. Jak se tedy vyvíjelo zastoupení absolventů zdravotnických oborů v kategorii středního vzdělání s maturitou (kategorie M)? Před rokem 2012 se **podíl absolventů zdravotnických oborů s maturitou** na celkovém počtu absolventů této kategorie soustavně snižoval z 9,5 % v roce 2002 na 5,6 % v roce 2013, následně se jejich podíl zvýšil na **6,9 %** v roce 2014.

Do kategorie L0, tedy maturitních oborů, jejichž součástí je i odborný výcvik, nebyly ani nejsou ve skupině 53 Zdravotnictví zařazeny žádné obory, tudíž i počty absolventů jsou dlouhodobě nulové.

² V tabulce je uvedena procentní hodnota změny počtu absolventů mezi roky 2011 a 2014, protože účelem bylo vyjádřit rozsah změn ve střednědobém období, tzn. v posledních 4 letech. Samozřejmě k velkým změnám docházelo už dříve, což dokazují hodnoty počtu absolventů v roce 2002 a 2007.

Ve **středním vzdělání s výučním listem** (kategorie E, H) celkový počet absolventů dlouhodobě klesá, mezi lety 2011 a 2014 se jednalo o snížení o 15,2 %. Zcela jiný trend však lze vysledovat u vyučených absolventů **zdravotnických oborů** (jde výhradně o **obor Ošetřovatel**). Ačkoli se jedná o nízké počty, dlouhodobě dochází k jejich pozvolnému nárůstu. V roce 2014 tak byla zaznamenána hodnota 235 oproti počtu 100 v roce 2007. Tento trend dokazuje i **rostoucí podíl** absolventů zdravotnických oborů v rámci kategorie E, H. Toto zastoupení se zvýšilo z 0,5 % v roce 2011 na **1,0 % v roce 2014**.

Zatímco se počet i podíl absolventů zdravotnických oborů s výučním listem poslední 4 roky soustavně mírně zvyšuje, v případě absolventů maturitních zdravotnických oborů dochází (po výrazném propadu v letech 2008 až 2011) k nepatrnému postupnému poklesu absolutního počtu.

Tab. 2.2: Vývoj počtu absolventů škol podle kategorie vzdělání

Absolventi	Kat. L5				VOŠ			
	denní		jiná forma		denní		jiná forma	
	Sk. 53	Vše	Sk. 53	Vše	Sk. 53	Vše	Sk. 53	Vše
2002	0	6 316	0	3 459	1 514	6 572	213	643
2007	0	8 142	0	5 889	637	5 310	198	923
2011	0	4 412	0	4 554	1 378	4 657	290	1 753
2012	0	3 682	0	4 049	1 352	4 935	224	1 672
2013	11	3 238	0	3 425	1 211	4 819	140	1 618
2014	8	2 703	0	2 359	1 115	4 319	301	1 733
2014 (%)	0,3%	-	0,0%	-	25,8%	-	17,4%	-

Počet absolventů **nástavbového studia** celkem v posledních čtyřech letech klesá, a to jak v případě denní, tak i jiných forem vzdělání. Mezi nástavbami přitom jednoznačně dominuje 70% zastoupení skupiny oborů zaměřené na podnikání a ekonomiku. Nástavbové studium ve zdravotnických oborech (jedná se výlučně o **obor Zdravotnický asistent**, do nějž byli první žáci přijati v roce 2011) ukončilo prvních 11 absolventů v roce 2013, o rok později jich bylo pouhých 8, což představuje 0,3 % absolventů nástaveb v denní formě vzdělání. V jiných formách vzdělání nejsou v rámci nástavbového studia nabízeny žádné zdravotnické obory.

Vyšší odborné vzdělání v roce 2014 ukončilo 1 416 absolventů **zdravotnických oborů** (bez rozlišení formy vzdělání), což odpovídá přibližně 23 % všech absolventů vyšších odborných škol. Na vyšších odborných školách jsou obory zaměřené na zdravotnictví zastoupeny jako **jednoznačně nejpočetnější skupina oborů vzdělání** (následují pedagogické a ekonomické obory). Počet absolventů zdravotnických oborů vzdělání vyšších odborných škol má v posledních 4 letech mírně klesající tendenci, nicméně počet těch, kteří absolvují jinou než denní formu vzdělání, se v roce 2014 poměrně výrazně zvýšil (oproti předchozímu roku více než dvojnásobně) a jejich podíl na počtu všech absolventů vyšších odborných škol v jiných formách vzdělávání tak dosáhl 17,4 %.

Pokud Vás zajímá oborová struktura absolventů podrobněji, doporučujeme podívat se na www.infoabsolvent.cz → do části **Absolventi a trh práce** → v záložce **Vzdělávání a volba oboru** je pod nadpisem → **Počty žáků a absolventů** umístěna stránka **Vývoj počtu absolventů SŠ a VOŠ**. V ní lze dohledat srovnání zastoupení absolventů v jednotlivých skupinách a kategoriích oborů.

2.2 Vývoj počtu nově přijatých žáků a jejich oborová struktura

Struktura absolventů úzce souvisí se strukturou nově přijatých žáků. Ta totiž předznamenává, jak se bude přibližně vyvíjet počet a struktura absolventů o několik let později. V současnosti dochází k velkému snížení počtu žáků, což se začalo projevovat výrazněji i na oborové struktuře žáků. Největší snížení nastalo v roce 2010/11, kdy do 1. ročníků středních škol bylo přijato 113 150 žáků oproti 127 793 žákům v roce 2009/10. Pokles nově přijatých žáků ovšem pokračoval dále, v roce 2014/15 tak do 1. ročníků středních škol (kromě nástaveb) bylo přijato 99 652 žáků.

V posledních 3 letech (2011–2014) tedy došlo k celkovému poklesu počtu žáků vstupujících do 1. ročníku oborů středních škol navazujících na základní školu o 6,9 %. Nejméně za poslední 3 roky poklesl počet nově přijatých žáků do gymnaziálních oborů (o 1,8 %), nejvíce pak do odborných maturitních oborů vzdělání kategorie L0 (o 14,5 %). Počet žáků vstupujících do oborů s výučním listem se pak od roku 2010 snížil o 8 %, v případě odborných maturitních oborů vzdělání kategorie M šlo o pokles o 5,3 %.

► Skupina oborů 53 Zdravotnictví

A jak je to s nově přijatými žáky ve skupině oborů **53 Zdravotnictví**? Počet nově přijatých žáků ve zdravotnických oborech dlouhodobě klesá jen velice mírně. Od roku 2011 se jejich počet snížil o 3,3 % na 3,2 tisíc v roce 2014, zatímco nově přijatých žáků celkem ubylo o 6,9 %. **Podíl nově přijatých žáků do zdravotnických oborů** navazujících přímo na základní školu se v posledních letech nepatrně zvýšil, z 3,1 % v roce 2011 na **3,2 % v roce 2014**. Dlouhodobě patří skupina oborů 53 Zdravotnictví k těm, jejichž zastoupení nově přijatých žáků je relativně nízké.

Tab. 2.3: Vývoj počtu nově přijatých žáků do oborů středních škol po ZŠ podle kategorie vzdělání

Rok	Kat. E,H		Kat. L0		Kat. M		Kat. K	Celkem (po ZŠ)	
	Sk. 53	Vše	Sk. 53	Vše	Sk. 53	Vše		Sk. 53	Vše
2002	0	52 508	0	8 817	4 663	53 003	25 308	4 883	141 239
2007	222	42 093	0	10 110	3 635	55 185	25 845	3 868	134 114
2011	265	33 876	0	7 186	3 047	42 651	22 361	3 332	107 081
2012	293	33 202	0	6 406	2 968	40 022	22 811	3 283	103 419
2013	310	31 566	0	6 486	2 850	40 060	22 175	3 202	101 258
2014	416	31 154	0	6 145	2 806	40 393	21 960	3 222	99 652
změna 11-14 (%)	57,0%	-8,0%	0,0%	-14,5%	-7,9%	-5,3%	-1,8%	-3,3%	-6,9%

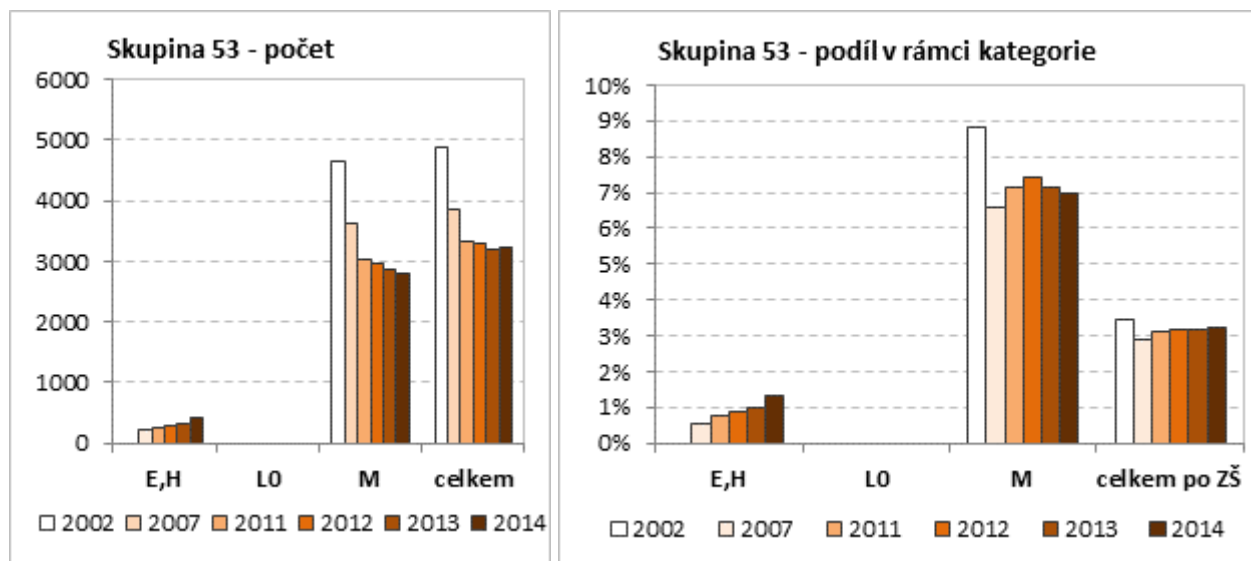
Z 3,2 tisíc nově přijatých žáků do zdravotnických oborů vzdělání v roce 2014 jich **13 %** (tj. 416) bylo přijato do **zdravotnických oborů s výučním listem** (kategorie E a H) a **87 %** (2,8 tisíc) představovali **nově** přijatí do **zdravotnických maturitních oborů kategorie M**. Do **kategorie L0**, tedy maturitních oborů, jejichž součástí je i odborný výcvik, nebyly ani nejsou ve skupině 53 Zdravotnictví zařazeny žádné obory, tudíž i počty nově přijatých jsou dlouhodobě nulové.

Do **zdravotnických oborů s výučním listem** (jde výhradně o obor **Ošetřovatel**) bylo v roce 2014 **přijato 416 žáků**, což odpovídá podílu **1,3 %** nově přijatých žáků do učebních oborů. Počet i podíl nově přijatých žáků do zdravotnických oborů s výučním listem se **dlouhodobě zvyšuje**. Počet nově přijatých žáků do zdravotnických oborů s výučním listem vzrostl za

poslední 4 roky o 57 %, jejich zastoupení mezi nově přijatými žáky v oborech s výučním listem se pak za stejné období zvýšilo z 0,8 % na 1,3 %. Projevuje se tedy poměrně zřetelný nárůst zájmu žáků základních škol o tyto obory.

Počet nově přijatých žáků do **zdravotnických oborů** **kategorie M** (zejm. do oboru **Zdravotnický asistent**) se v posledních čtyřech letech naopak snížil, a to o 8 %, o něco pomalejším tempem však klesal také počet nově přijatých žáků do oborů kategorie M celkově (pokles o 5 %). Proto v posledních 4 letech zastoupení nově přijatých žáků ve zdravotnických oborech kategorie M kolísá či se nepatrně snižuje, v roce 2014 dosáhlo hodnoty **6,9 %**.

Obr. 2.3 a 2.4: Vývoj počtu a podílu nově přijatých žáků v jednotlivých kategoriích (denní forma)

Počet i podíl žáků vstupujících do zdravotnických oborů s výučním listem (kategorie E, H) tedy poslední čtyři roky dlouhodobě narůstá. U maturitních zdravotnických oborů pak počty nově přijímaných naopak postupně klesají, jejich podíl v rámci všech maturitních oborů se mezi roky 2007 až 2012 zvyšoval, nicméně v dalších dvou letech měl také klesající tendenci. Podrobnější údaje o počtech a podílech nově přijatých žáků a jejich vývoji pak obsahují tab. 2.3 a obr. 2.3 a 2.4.

V případě nástavbového studia dochází dlouhodobě ke snižování počtu nově přijatých žáků. **Nově přijatí žáci zdravotnických oborů** tvoří ze všech nově přijatých 0,5 % v denní a 0,1 % v jiné než denní formě vzdělání. V roce 2014 dosáhl počet nově přijatých žáků do nástavbového studia ve zdravotnictví hodnoty 69 žáků.

Na **vyšší odborné školy** bylo v roce 2014 přijato do zdravotnických oborů 2 578 žáků, přibližně 77 % jich studuje v denní formě vzdělání. Zdravotnické obory jsou mezi nově přijatými žáky na vyšších odborných školách zastoupeny v 18,6 % případů u denní formy vzdělání a ve 28,8 % u jiných forem vzdělání. Poměrně vysoký zájem o studium zdravotnických oborů v rámci vyššího odborného vzdělávání je do značné míry dán změnou kvalifikačních požadavků, ke které došlo zhruba před deseti lety a která například vyžaduje u zdravotních sester nikoli maturitní, ale vyšší odborné či bakalářské vzdělání.

Tab. 2.4: Vývoj počtu žáků nově přijatých od oborů navazujících na SŠ podle kategorie vzdělání

Nově přijatí žáci do 1.r.	Kat. L5				VOŠ			
	denní		jiná forma		denní		jiná forma	
Rok	Sk. 53	Vše	Sk. 53	Vše	Sk. 53	Vše	Sk. 53	Vše
2002	0	11 412	0	8 673	2 172	10 709	669	2 024
2007	0	11 413	0	8 674	1 704	10 710	384	2 025
2011	42	11 414	0	8 675	1 934	10 711	571	2 026
2012	21	11 415	17	8 676	2 047	10 712	755	2 027
2013	44	11 416	0	8 677	1 886	10 713	714	2 028
2014	58	11 417	11	8 678	1 993	10 714	585	2 029
2014 (%)	0,5%	-	0,1%	-	18,6%	-	28,8%	-

Pro zájemce o další informace týkající se struktury nově přijatých žáků do škol doporučujeme podívat se na stránku www.infoabsolvent.cz → do části **Absolventi a trh práce** → v záložce **Vzdělávání a volba oboru** pod nadpisem → **Počty žáků a absolventů** → **Oborová struktura žáků v SŠ a VOŠ**.

Vývoj počtu nově přijatých žáků najdete pak v publikaci:

VOJTĚCH, J., PATEROVÁ, P.: *Vývoj vzdělanostní a oborové struktury žáků a studentů ve středním a vyšším odborném vzdělávání v ČR a v krajích ČR a postavení mladých lidí na trhu práce ve srovnání se stavem v EU – 2014/15*. Praha: NÚV, 2015. 48 stran (dostupné na <http://www.infoabsolvent.cz/Temata/PublikaceAbsolventi?Stranka=9-0-100>).

2.3 Struktura nově přijatých žáků v krajích

Tabulka 2.5 obsahuje údaje o počtech nově přijatých žáků v jednotlivých kategoriích a v oborech skupiny 53 Zdravotnictví v roce 2014, a to v krajském členění. Vzhledem k různé velikosti krajů je však potřebné pro vzájemné srovnávání mezi kraji využít spíše podíl nově přijatých žáků zdravotnických oborů na celkovém počtu nově přijatých žáků (obr. 2.5).

Tab. 2.5: Počet nově přijatých žáků podle kategorie vzdělání v roce 2014 v krajích (denní forma)

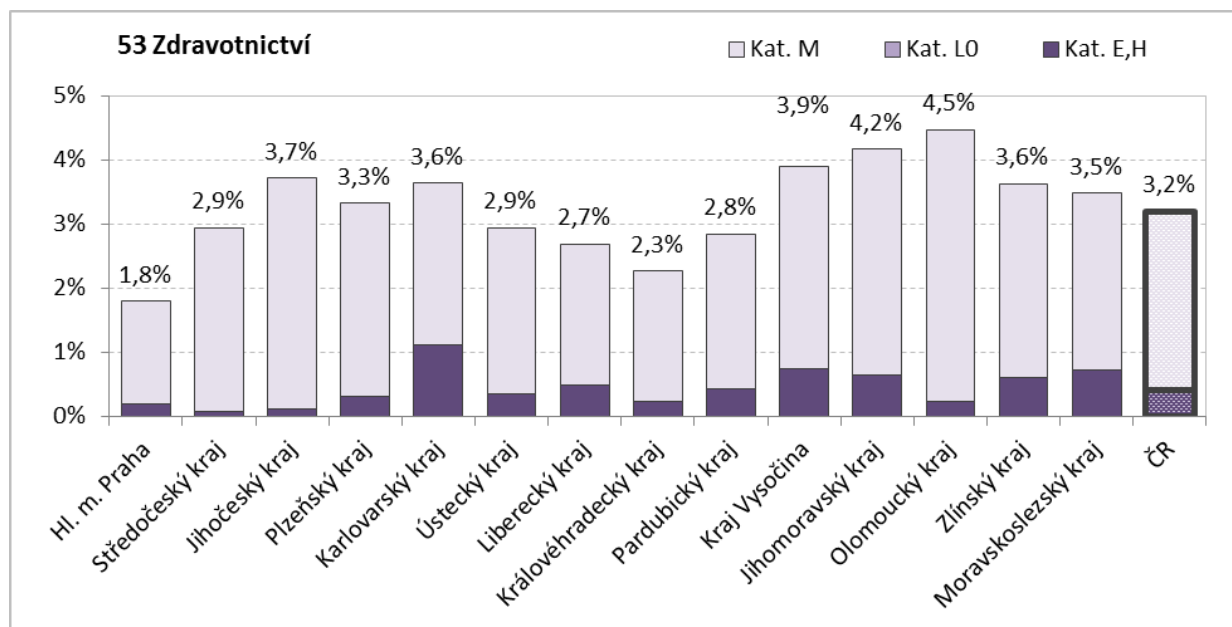
Kraj	Kat. E,H		Kat. L0		Kat. M		Kat. K	Celkem (po ZŠ)	
	Sk. 53	Vše	Sk. 53	Vše	Sk. 53	Vše		Sk. 53	Vše
Hl. m. Praha	25	2 421		755	213	6 114	3 816	238	13 234
Středočeský kraj	8	3 157		408	265	3 627	1 976	273	9 263
Jihočeský kraj	8	2 050		404	228	2 576	1 277	236	6 356
Plzeňský kraj	17	1 714		382	159	2 211	968	176	5 291
Karlovarský kraj	30	1 099		126	68	941	520	98	2 691
Ústecký kraj	29	3 140		339	220	3 430	1 469	249	8 471
Liberecký kraj	20	1 449		206	88	1 644	695	108	4 025
Královéhradecký kraj	14	1 798		300	120	2 526	1 217	134	5 909
Pardubický kraj	22	1 773		334	125	2 011	1 020	147	5 161
Kraj Vysočina	36	1 516		350	154	1 888	1 069	190	4 873
Jihomoravský kraj	71	3 300		686	384	4 179	2 685	455	10 925
Olomoucký kraj	15	2 121		529	275	2 421	1 358	290	6 493
Zlínský kraj	35	1 645		549	177	2 251	1 370	212	5 839
Moravskoslezský kraj	86	3 971		777	330	4 574	2 520	416	11 947
ČR	416	31 154		6 145	2 806	40 393	21 960	3 222	100 478

V roce 2014 bylo v České republice přijato do 1. ročníků středních škol (bez nástavbového studia) 3 222 žáků zdravotnických oborů, což představuje 3,2 % všech nově přijatých žáků.

Ve všech krajích se podíl nově přijatých žáků do zdravotnických oborů po ZŠ pohybuje mezi 1,8 % (v Hl. m. Praha) a 4,5 % (v Olomouckém kraji).

Podíl nově přijatých do **zdravotnických oborů s výučním listem** (ze všech nově přijatých) je nejvyšší v Karlovarském kraji (1,1 %) a nejnižší ve Středočeském a Jihočeském kraji (v obou případech 0,1 %). Do **maturitních zdravotnických oborů** (bez nástaveb) je nejvyšší podíl žáků přijat v Olomouckém kraji (4,2 %), na druhé straně v Hl. m. Praha je to jen 1,6 % žáků (kategorie M a LO dohromady).

Obr. 2.5: Podíl nově přijatých žáků v dané kategorii a skupině na celkovém počtu žáků nově přijatých do oborů navazujících na ZŠ v roce 2014 v krajích (denní forma)

Každoroční krajský přehled vývoje počtu a podílu žáků a absolventů podle kategorie vzdělání je umístěn na webových stránkách www.nuv.cz → v části [Vzdělávání a trh práce](#) → pod odkazy [Souhrn informací o všech krajích](#) nebo [Informace o jednotlivých krajích](#).

2.4 Přehled oborů vzdělání

Velké změny se v posledních letech uskutečnily také v oblasti soustavy oborů vzdělání. Kurikulární reforma je spojena spíše s obsahovými proměnami přípravy a realizace vzdělávání, ovšem součástí těchto změn byla i redukce počtu oborů vzdělání. Nově vzniklé obory vzdělání jsou totiž šířeji koncipovány, aby umožnily absolventům širší uplatnitelnost, ale dávají také školám možnost upravit si vzdělávací program o regionální prvek (promítnutí místních specifik trhu práce, požadavků zaměstnavatelů, provozních a technických podmínek školy apod.).

Kurikulární reforma probíhala několik let, kdy byly postupně během čtyř let vydávány nové rámcové vzdělávací programy a školy měly dvouletou lhůtu pro implementaci nových oborů do výuky prostřednictvím vytvoření vlastních školních vzdělávacích programů. Proto jsou na některých školách v současnosti vyučovány ještě dobíhající obory staré soustavy, od roku 2012 už jsou však všichni žáci přijímáni jen do nových oborů vzdělání.

Tabulka 2.6 obsahuje přehled počtu oborů, do kterých byli přijati žáci do 1. ročníků. Je zde zřejmý trend redukce oborů vzdělání ve středním odborném vzdělávání. V roce 2007 (ještě před kurikulární reformou) byli noví žáci přijati do 495 různých oborů vzdělání na středních

školách, v roce 2014 už jen do 245. Skupinu oborů **53 Zdravotnictví** lze řadit mezi skupiny spíše s podprůměrným počtem oborů. V roce 2014 byli žáci přijati jen do 6 různých zdravotnických středoškolských oborů vzdělání (bez rozlišení kategorie), z toho je 1 obor s výučním listem (kategorie H), 4 obory v klasických maturitních oborech (kategorie M) a jeden v nástavbovém vzdělávání. V roce 2007 byli přijati žáci do 8 různých oborů skupiny 53 Zdravotnictví na úrovni středoškolského vzdělání, pokles počtu oborů tedy nebyl v této skupině nijak výrazný.

Přehled zdravotnických oborů realizovaných ve školním roce 2014/15 na středních školách včetně počtu žáků v jednotlivých ročnících najdete v tabulce 2.7.

Tab. 2.6: Vývoj počtu oborů vzdělání, do kterých byli v daném roce přijati žáci do 1. ročníku denního studia

Kategorie	Sk. 53 Zdravotnictví				Celkem			
	2002	2007	2012	2014	2002	2007	2012	2014
Všechny	8	8	7	6	579	495	243	245
J	2	1	1	0	6	4	4	3
H	0	1	1	1	151	113	71	74
M	6	6	4	4	213	210	71	72
L5	0	0	1	1	52	30	23	21

Pozn. Kategorie J je zde uvedena jen pro úplnost; s ohledem na její minoritní zastoupení není v dalším textu explicitně zmiňována.

Tab. 2.7: Přehled oborů vzdělání s počtem žáků a absolventů v roce 2014/15 v denní formě vzdělání

Kategorie a obor vzdělání		1. roč.	2. roč.	3. roč.	4. roč.	Absolventi	Nově přijatí
Kategorie H		352	286	260	0	184	310
5341H01	Ošetrovatel	352	286	260	0	184	310
Kategorie J		42	11	0	0	10	42
5341J01	Zubní instrumentářka	42	11	0	0	10	42
Kategorie L5		44	16	0	0	11	44
5341L51	Zdravotnický asistent	44	16	0	0	11	44
Kategorie M		2945	2683	2749	2984	2201	2850
5341M007	Zdravotnický asistent	0	0	0	6	1514	0
5341M008	Nutriční asistent	0	0	0	75	65	0
5341M01	Zdravotnický asistent	2363	2164	2241	2368	247	2284
5341M02	Nutriční asistent	116	91	100	28	0	113
5343M005	Laboratorní asistent	0	0	3	189	169	0
5343M01	Laboratorní asistent	241	214	192	38	0	233
5344M006	Oční technik	0	0	0	36	51	0
5344M007	Asistent zubního technika	0	0	0	1	148	0
5344M008	Ortoticko-protet.technik	0	0	0	0	7	0
5344M01	Ortoticko-protet.technik	6	0	5	0	0	6
5344M03	Asistent zubního technika	219	214	208	243	0	214

Pozn. Vzhledem k dobíhajícímu stáří oborů staré soustavy jsou některé obory uvedeny v tabulce dvakrát (se starým a novým kódem).

2.5 Přehled středních škol

S klesajícím počtem žáků bylo nutné optimalizovat také síť středních škol. Zatímco v roce 2002 přijalo žáky do 1. ročníků 1 571 středních škol (z toho 68 škol přijalo žáky do některého ze zdravotnických oborů vzdělání), v roce 2014 byl celkový počet škol (s alespoň jedním přijatým žákem) 1 301, z toho 77 škol s obory zaměřenými na zdravotnictví. Podrobnější

počty škol, které přijaly žáky do 1. ročníku oborů středních škol, a to s upřesněním, o jakou kategorii vzdělání se jednalo, jsou uvedeny v tabulkách 2.8 a 2.9 (ve druhé z nich v členění podle krajů).

Tab. 2.8: Počet škol, které v daných letech přijaly ke studiu žáky do oborů v denní formě vzdělání

Rok	Sk. 53 Zdravotnictví						Celkem					
	Všechny	J	H	L0	M	L5	Všechny	E	H	L0	M	L5
2002	68	8			66		1571	195	546	228	767	344
2007	67	1	8		64		1444	162	474	259	807	331
2014	77		26		64	3	1301	159	444	230	713	256

Tab. 2.9: Počet škol, které v roce 2014 přijaly ke studiu žáky do oborů v denní formě vzdělání

Kraj	Sk. 53 Zdravotnictví						Celkem					
	Všechny	E	H	L0	M	L5	Všechny	E	H	L0	M	L5
Hl. m. Praha	5		1		5		186	11	34	25	89	25
Středočeský kraj	8		1		8	1	147	20	54	20	78	30
Jihočeský kraj	6		1		5		91	10	34	14	49	18
Plzeňský kraj	4		1		3		55	8	23	12	31	14
Karlovarský kraj	2		1		2		37	7	18	8	22	7
Ústecký kraj	5		2		5		94	21	35	19	53	17
Liberecký kraj	2		2		2		50	7	15	7	34	9
Královéhradecký kraj	3		1		2		81	8	28	12	51	15
Pardubický kraj	4		1		4	1	73	4	31	18	41	14
Kraj Vysočina	9		4		5		62	8	25	12	32	16
Jihomoravský kraj	10		3		9	1	125	13	43	23	69	28
Olomoucký kraj	4		1		4		95	16	31	19	47	19
Zlínský kraj	6		3		4		66	11	28	18	38	16
Moravskoslezský kraj	9		4		6		139	15	45	23	79	28
ČR	77		26		64	3	1301	159	444	230	713	256

Pokud Vás více zajímají změny ve struktuře středních škol a oborů vzdělání, doporučujeme vyhledat publikaci SKÁCELOVÁ, P., VOJTĚCH, J.: *Analýza realizované vzdělávací nabídky středních škol ve školních rocích 1998/99, 2003/04 a 2008/09*. Praha: NÚOV, 2010, 48 stran, dostupnou na <http://www.infoabsolvent.cz/Temata/PublikaceAbsolventi?Stranka=9-0-47>.

3. Nezaměstnanost absolventů škol na trhu práce

Nezaměstnanost absolventů škol patří k důležitým ukazatelům, které názorně vypovídají o uplatnitelnosti absolventů škol, ale i o zájmu a potřebách zaměstnavatelů. Tento ukazatel totiž umožňuje srovnávat situaci absolventů jak v čase, tak mezi jednotlivými druhy vzdělání. Míra nezaměstnanosti absolventů škol vyjadřuje, kolik procent absolventů zůstalo bez zaměstnání a přihlásilo se do evidence na úřadu práce. Uváděné hodnoty vycházejí z poměru počtu absolventů v posledním ukončeném školním roce a počtu evidovaných nezaměstnaných. Míra nezaměstnanosti absolventů se vztahuje vždy k datu 30. dubna daného roku.

3.1 Nezaměstnanost absolventů škol podle kategorie vzdělání

Míra nezaměstnanosti absolventů je velmi citlivá na ekonomický vývoj. V letech 2003–2008 se vlivem příznivé hospodářské situace nezaměstnanost absolventů snížila na minimální hodnoty. Mezi lety 2008 a 2010 se míra nezaměstnanosti absolventů začala vlivem ekonomické krize zvyšovat, aby v následujících dvou letech 2011–2012 zase postupně

klesala. Nepříznivý vývoj ekonomiky, který vyústil v druhou hospodářskou recesi, kdy 6 čtvrtletí po sobě ekonomika klesala, způsobil opětovné zvýšení **míry nezaměstnanosti absolventů škol v dubnu 2013** na nové **maximum**. V roce 2014 se však situace na trhu práce stabilizovala, ekonomika začala růst a **nezaměstnanost absolventů škol** opět v porovnání s předchozím rokem **klesla**. **Pokles pokračoval i v roce 2015**, ve kterém dosahovala míra nezaměstnanosti absolventů dokonce **nižších hodnot než v roce 2012**.

Nejvyšší míra nezaměstnanosti byla i v roce 2015 zaznamenána tradičně u absolventů s výučním listem (kategorie E+H; 13,7 %³) a u absolventů nástavbového vzdělání (kategorie L5; 15,2 %), nicméně ve srovnání s předchozím rokem došlo u těchto kategorií k mírnému poklesu. **Nejnižší hodnoty nezaměstnanosti** pak vykazují absolventi oborů s maturitou bez odborného výcviku (kategorie M; 9,6 %) a vyšších odborných škol (kategorie N; 7,5 %), i zde došlo ke snížení měř nezaměstnanosti absolventů ve srovnání s rokem 2014. Ve středu škály jsou pak absolventi maturitních oborů s odborným výcvikem (kategorie L0), jejichž nezaměstnanost dosáhla v roce 2015 13,2 %. **Prakticky ve všech uvedených kategoriích vzdělání dosahuje však nezaměstnanost absolventů škol v roce 2015 ještě nižších hodnot než v roce 2012.**

Tab. 3.1: Nezaměstnanost absolventů škol podle kategorie v letech 2013–2015⁴

Kat.	Rok	Skup. 53 Zdravotnictví			Celkem
		Počet absolventů	Počet nezam. abs.	Míra nezaměstnanosti abs.	Míra nezaměstnanosti abs.
E+H	2013	150	26	17,3%	27,4%
	2014	184	18	9,8%	17,8%
	2015	235	31	13,2%	13,7%
M	2013	2225	244	11,0%	14,8%
	2014	2150	219	10,2%	11,6%
	2015	2261	149	6,6%	9,6%
L5	2013				29,6%
	2014	11	1	9,1%	18,5%
	2015	8	0	0,0%	15,2%
N	2013	1352	62	4,6%	11,9%
	2014	1211	47	3,9%	10,2%
	2015	1115	38	3,4%	7,5%

► Skupina oborů 53 Zdravotnictví

Absolventi zdravotnických oborů vykazují dlouhodobě výrazně podprůměrné hodnoty nezaměstnanosti ve všech kategoriích vzdělání. Vývojové trendy nezaměstnanosti absolventů zdravotnických oborů pak kopírují vývoj celkové nezaměstnanosti absolventů. Vývoj nezaměstnanosti absolventů škol za posledních 6 let v jednotlivých kategoriích a skupině oborů 53 Zdravotnictví je znázorněn v grafech na obrázcích 3.1 až 3.5.

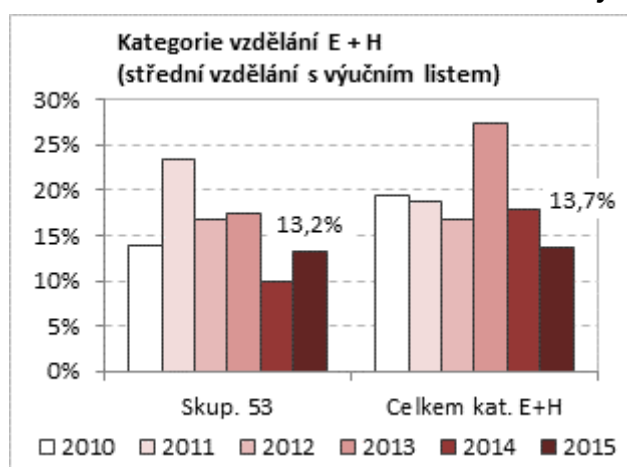
³ Je skutečností, že absolventi učebních oborů kategorie E mají výrazně vyšší míru nezaměstnanosti než absolventi kategorie H, na druhou stranu je jejich počet řádově nižší, proto hodnotu míry nezaměstnanosti výrazně neovlivní. Hodnoty nezaměstnanosti absolventů oborů kategorií E a H samostatně lze nalézt v dále uvedených odkazech.

⁴ Údaje o počtech absolventů jsou převedeny podle daných vazeb již na **obory vzdělání nové vzdělávací soustavy**, proto počty absolventů plně neodpovídají počtům absolventů v předchozí kapitole.

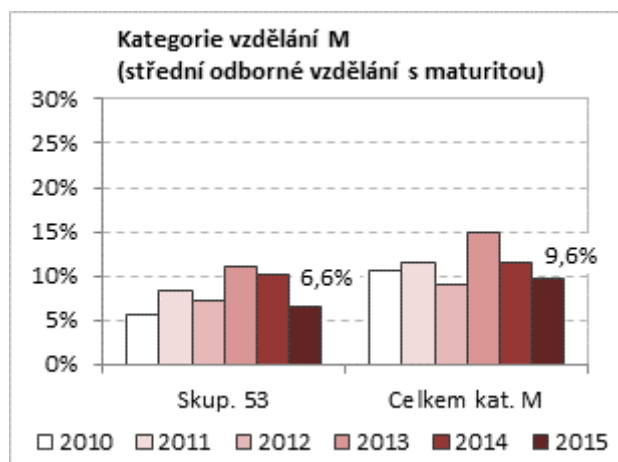
U absolventů **zdravotnických oborů s výučním listem** se nezaměstnanost pohybovala v roce 2015 na úrovni **13,2 %**. **Ve srovnání s hodnotami míry nezaměstnanosti u vyučených celkem** (13,7 %) se tedy jedná o **mírně nižší nezaměstnanost** u absolventů oborů s výučním listem skupiny 53 Zdravotnictví. Mnohem výraznější rozdíl mezi těmito dvěma hodnotami byl zaznamenán v předchozích dvou letech, kdy nezaměstnanost vyučených absolventů dosáhla v případě zdravotnických oborů o **8, resp. 10 procentních bodů nižší hodnoty**, než byla u vyučených celkově.

Také míra nezaměstnanosti absolventů **maturitních zdravotnických oborů kategorie M** se v rámci kategorie dlouhodobě jeví jako **zřetelně podprůměrná**. V roce 2014 činila míra nezaměstnanosti maturantů kategorie M 11,6 %, ve zdravotnictví pak 10,2 %. **V roce 2015** se rozdíl ještě trochu zvýšil, když se míra nezaměstnanosti v této kategorii u zdravotnických oborů snížila na **6,6 %** (v kategorii M celkem však klesla na 9,6 %).

Obr. 3.1: Míra nezaměstnanosti absolventů s výučním listem v letech 2010–2015

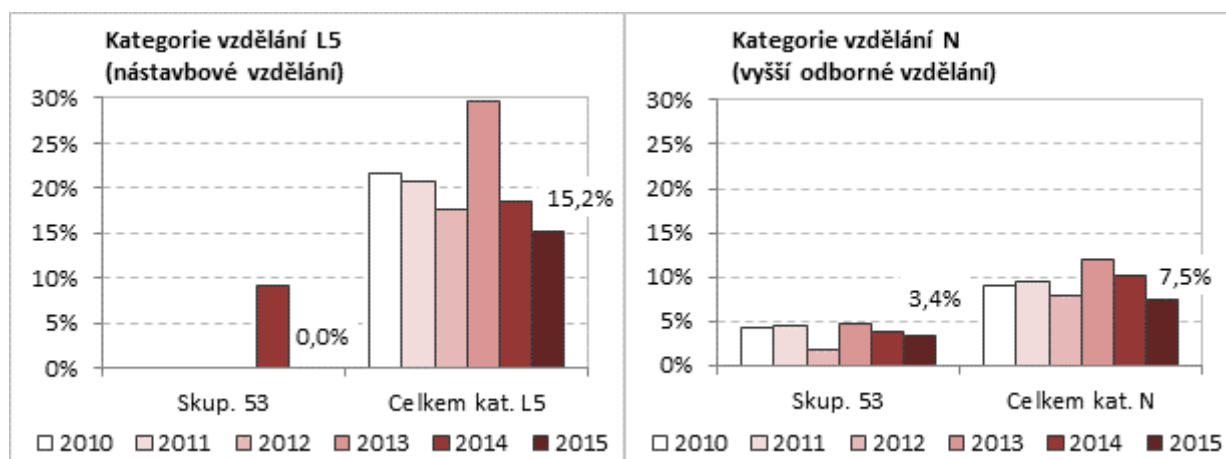

Obr. 3.2: Míra nezaměstnanosti absolventů 4letých oborů s maturitou v letech 2010–2015

Výrazně podprůměrnou nezaměstnanost absolventů škol vykazují absolventi zdravotnických oborů vzdělání z vyšších odborných škol, v roce 2015 dosáhla 3,4 % (7,5 % za VOŠ celkem). Jde o **jednoznačně nejnižší míru nezaměstnanosti** absolventů ze všech oborů vzdělání z VOŠ a lze tedy říci, že uplatnění absolventů zdravotnických oborů vzdělání z vyšších odborných škol na trhu práce je takřka bezproblémové.

Obr. 3.3 až 3.4: Míra nezaměstnanosti absolventů nástavbového a vyššího odborného vzdělání v letech 2010–2015

Pro další informace, souhrny i metodologii k tématu nezaměstnanosti absolventů škol doporučujeme podívat se na stránky www.infoabsolvent.cz → do části **Absolventi a trh práce** → v záložce **Nezaměstnanost** pod nadpisem → **Nezaměstnanost absolventů škol**. Najdete zde informace o nezaměstnanosti absolventů škol podle jednotlivých kategorií i skupin oborů vzdělání, včetně jejich porovnání.

Výchozí publikace: Úlovec, M., Vojtěch, J.: *Nezaměstnanost absolventů škol se středním a vyšším odborným vzděláním – 2014*. Praha: NÚV, 2014. 56 stran
(dostupné na <http://www.infoabsolvent.cz/Temata/PublikaceAbsolventi?Stranka=9-0-97>).

3.2 Nezaměstnanost absolventů škol podle oborů vzdělání

V tabulce 3.2 jsou uvedeny míry nezaměstnanosti absolventů škol v roce 2014 a 2015 podle jednotlivých oborů vzdělání. Některé obory však vykazují malé množství absolventů, v takových případech není míra jejich nezaměstnanosti příliš vypovídající.

Tab. 3.2: Míra nezaměstnanosti absolventů škol podle oborů v letech 2014 a 2015

Obor	Název oboru	2014			2015		
		ABS	NZ	MIRA NZ	ABS	NZ	MIRA NZ
5341H01	Ošetrovatel	184	18	9,8%	235	31	13,2%
5341J01	Zubní instrumentářka				10	2	20,0%
5341L51	Zdravotnický asistent	11	1	9,1%	8		0,0%
5341M01	Zdravotnický asistent	1761	178	10,1%	1715	101	5,9%
5341M02	Nutriční asistent	65	11	16,9%	85	10	11,8%
5341N11	Diplom. všeobecná sestra	610	12	2,0%	479	9	1,9%
5341N21	Dipl. zdrav. záchranář	138	9	6,5%	145	2	1,4%
5341N31	Dipl. dentální hygienistka	82	3	3,7%	80	2	2,5%
5341N41	Dipl. nutriční terapeut	78	10	12,8%	76	6	7,9%
5343M01	Laboratorní asistent	169	14	8,3%	200	18	9,0%
5343N11	Dipl. farmaceut. asistent	128	5	3,9%	145	4	2,8%
5343N21	Dipl. zdravotní laborant	72	0	0,0%	39	2	5,1%
5344M01	Ortoticko-protet. technik	7	1	14,3%	0		
5344M03	Asistent zubního technika	148	15	10,1%	229	20	8,7%
5344N11	Diplomovaný zubní technik	103	8	7,8%	151	13	8,6%

Pozn.: ABS – počet absolventů v předchozím školním roce; NZ – počet evidovaných nezaměstnaných absolventů; MIRA NZ – míra nezaměstnanosti absolventů škol k 30. dubnu.

Údaje o počtech absolventů byly převedeny již na **obory vzdělání nové vzdělávací soustavy**, proto počty absolventů neodpovídají počtům absolventů podle oborů uvedeným v tabulce 2.7.

Mezi obory s **velice nízkou mírou nezaměstnanosti** patří obory vyšších odborných škol **Diplomovaný zdravotnický záchranář** a **Diplomovaná všeobecná sestra**. Velice dobře se uplatňují také absolventi vyššího odborného vzdělání v oborech **Diplomovaná dentální hygienistka** či **Diplomovaný farmaceutický asistent**. Naopak vyšší nezaměstnanosti čelí například vyučení absolventi oboru Ošetřovatel či absolventi 4letého maturitního oboru Nutriční asistent. Nezaměstnanost absolventů škol podle jednotlivých oborů můžete vyhledat také na webové stránce <http://www.infoabsolvent.cz/Temata/ClanekAbsolventi/5-1-02>.

3.3 Nezaměstnanost absolventů škol v krajích

Národní ústav pro vzdělávání každoročně zpracovává reporty o nezaměstnanosti absolventů škol pro jednotlivé kraje. Pro každý kraj je zpracováván dlouhodobější vývoj nezaměstnanosti absolventů podle kategorií, včetně srovnání se situací v České republice. Nechybějí zde ani aktuální míry nezaměstnanosti absolventů v kraji v členění podle skupin oborů vzdělání. Kromě toho je k dispozici také zpráva za Českou republiku, ve které jsou hodnoty nezaměstnanosti absolventů v krajích navzájem porovnány. Tyto materiály jsou veřejně dostupné na webových stránkách www.nuvv.cz → v části **Vzdělávání a trh práce** → pod odkazy [Souhrn informací o všech krajích](#) nebo [Informace o jednotlivých krajích](#).

4. Přejít absolventů škol na vysoké a vyšší odborné školy

Absolventi středních škol, kteří získají maturitní vzdělání, mohou dále pokračovat v terciárním studiu, a to na vyšších odborných či vysokých školách. Jaký podíl absolventů se však do dalšího studia hlásí a kolik je jich přijato? Tyto informace je možno získat z vysokoškolských matrik. V následující kapitole se údaje vztahují pouze k uchazečům, kteří se hlásí ke studiu na vysoké a vyšší odborné školy bezprostředně po ukončení střední školy.

4.1 Přihlašování absolventů s maturitou na vyšší odborné a vysoké školy

S rostoucími kapacitami vysokých škol v minulých letech narůstaly i počty přihlášených a přijatých absolventů oborů středních škol (včetně nástavbového vzdělávání). V posledních letech se však počty přihlášených pomalu snižují vlivem klesající demografické křivky. Podíly absolventů středních škol hlásících se a přijatých do terciárního vzdělávání se však poměrně stabilizovaly.

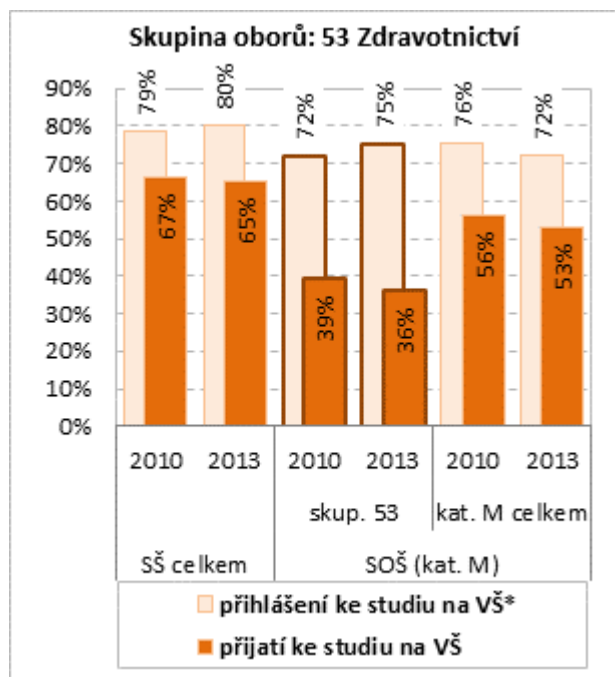
Podíl absolventů středních škol hlásících se ke studiu na vysoké škole se v letech 2010–2013 pohyboval na úrovni 79–83 %. Obdobně bylo k vysokoškolskému studiu ve stejném období přijato 65–68 % všech absolventů středních škol. U vyšších odborných škol se zájem a úspěšnost absolventů při přijímání také ustálily. O studium na vyšší odborné škole v daném období projevovalo zájem 11 % absolventů středních škol a přijato jich bylo 9 %.

Nejčastěji se ke studiu na vyšších odborných či vysokých školách hlásí maturanti z gymnázií (100 %) a lyceí (94 %), dále absolventi z klasických maturitních oborů kategorie M (téměř 79 %), následují absolventi oborů s maturitou a odborným výcvikem (kategorie L0; 39 %) a nástavbových oborů (46 %). Jejich úspěšnost při přijímacím řízení na vyšší odborné

a vysoké školy se dohromady pohybuje v rozmezí 73–90 %. V přihlašování do studia na VŠ a VOŠ však existují rozdíly nejen mezi kategoriemi, ale i skupinami oborů vzdělání.

Drtivá většina absolventů oborů **kategorie M** ze skupiny **53 Zdravotnictví** se hlásí k terciárnímu studiu. Po ukončení střední školy se k dalšímu studiu na vysoké či vyšší odborné škole v roce 2013 přihlásilo a k přijímacím zkouškám dostavilo **98 % absolventů zdravotnických oborů středních odborných škol** (kategorie M), z toho se na vyšší odborné školy hlásilo **56 %** absolventů a ke studiu na vysoké škole **75 %** absolventů.⁵ Podíl přihlášených absolventů zdravotnických oborů hlásících se na vysoké či vyšší odborné školy za poslední 3 roky mírně vzrostl.

Obr. 4.1: Podíl přihlášených a přijatých absolventů SŠ hlásících se na vysoké školy

Pozn.: přihlášení ke studiu = podíl absolventů, kteří podali přihlášku a zároveň se dostavili k přijímacímu řízení (pokud se přijímací zkoušky nekonaly, byli započtení všichni přihlášení).

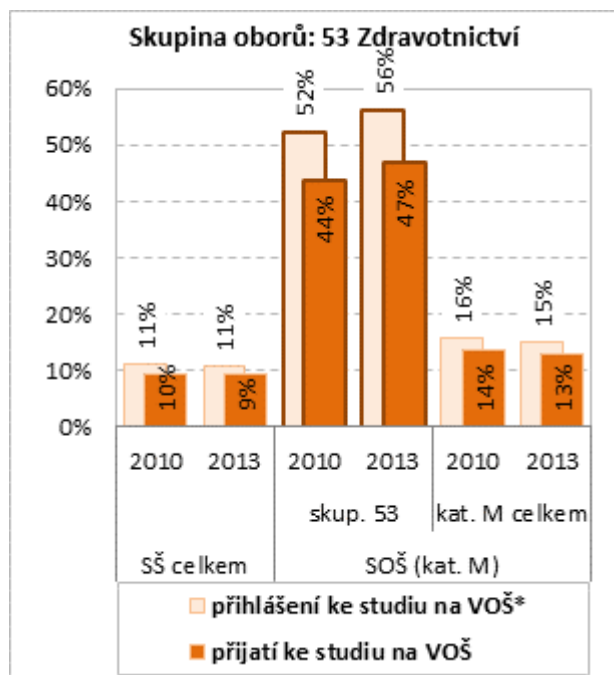
Zatímco absolventi zdravotnických oborů kategorie M přihlášení ke studiu na vyšší odborné školy mají celkem vysokou úspěšnost při přijímacím řízení (83 %), jejich úspěšnost přijetí ke studiu na vysoké školy se pohybuje jen kolem 48 %. Ke studiu na vysoké či vyšší odborné školy je tak **přijato celkem 76 % všech absolventů zdravotnických oborů kategorie M**. Na vyšší odborné školy je přijato 47 % absolventů a ke studiu na vysoké školy 36 %. **Rovnou na trh práce tedy po ukončení maturitního studia přechází 24 % absolventů zdravotnických oborů kategorie M.**

Vzhledem k odborněji zaměřenému studiu na středních školách si absolventi zdravotnických oborů většinou vybírají obory podobného zaměření, jaké absolvovali na střední škole. Absolventi zdravotnických oborů kategorie M, kteří jsou zároveň přijati na vysokou školu, jsou ze 70 % přijati do některého vysokoškolského oboru ze skupiny **53 Zdravotnictví**,

⁵ Někteří absolventi se současně hlásili na vyšší odborné školy i na vysoké školy. Proto součet absolventů hlásících se do terciárního studia neodpovídá pouhému součtu absolventů hlásících se zvlášť na VOŠ a absolventů hlásících se na VŠ.

v menší míře pak do **speciálních interdisciplinárních oborů** či oborů z oblasti **pedagogiky a sociální péče**.

Obr. 4.2: Podíl přihlášených a přijatých absolventů SŠ hlásících se na vyšší odborné školy

Pozn.: přihlášení ke studiu = podíl absolventů, kteří podali přihlášku a zároveň se dostavili

U části absolventů přijatých na vyšší odborné školy jich 93 % pokračuje také ve studiu **zdravotnických oborů**, dalších 6 % pak oborů z oblasti **pedagogiky a sociální péče** (viz tab. 4.1).

Tab. 4.1: Nejčastější obory, do kterých jsou absolventi zdravotnických oborů přijati

Do jakých oborů vzdělání jsou absolventi nejčastěji přijati?		53 Zdravotnictví	
		kat. M	
		2009	2013
Přechod na VŠ	53 Zdravotnictví	73,0% (1.)	70,1% (1.)
	75 Pedagogika, učitelství, sociální péče	10,0% (2.)	6,4% (3.)
	39 Speciální interdisciplinární obory		7,8% (2.)
Přechod na VOŠ	53 Zdravotnictví	92,0% (1.)	92,9% (1.)
	75 Pedagogika, učitelství, sociální péče		5,7% (2.)

Další informace, souhrny i metodologii k tématu přechodu absolventů škol do terciárního vzdělávání a jejich úspěšnosti studia na vysokých školách jsou uvedeny na www.infoabsolvent.cz v sekci **Absolventi a trh práce** → v záložce **Vzdělávání a volba oboru** → v podkapitole **Přechod absolventů SŠ do terciéru**. Najdete zde porovnání úspěšnosti absolventů při přechodu na vyšší odborné a vysoké školy mezi jednotlivými skupinami oborů vzdělání, a to i podle kategorie vzdělání.

Informace v této kapitole vycházejí z publikace:

KUCHAŘ, P., KLEŇHA, D., VOJTĚCH, J.: *Přechod absolventů středních škol do terciárního vzdělávání – 2014*. Praha: NÚV, 2014. 75 stran

(dostupné na <http://www.infoabsolvent.cz/Temata/PublikaceAbsolventi?Stranka=9-0-88>).

5. Shoda vzdělání a zaměstnání u absolventů

V této kapitole se podíváme na strukturu zaměstnanosti absolventů podle profesního členění. **Pojem absolvent zde přitom bude představovat mladého člověka ve věku 20 až 24 let.** Analyzované údaje vycházejí z výběrového šetření pracovních sil prováděného Českým statistickým úřadem. Na základě odborného porovnání dosaženého vzdělání a vykonávaného zaměstnání lze z těchto dat získat také strukturu zaměstnanosti absolventů podle toho, jak moc se jejich vzdělání blíží vykonávanému zaměstnání – jedná se o určení tzv. shody mezi vzděláním a vykonávaným zaměstnáním.

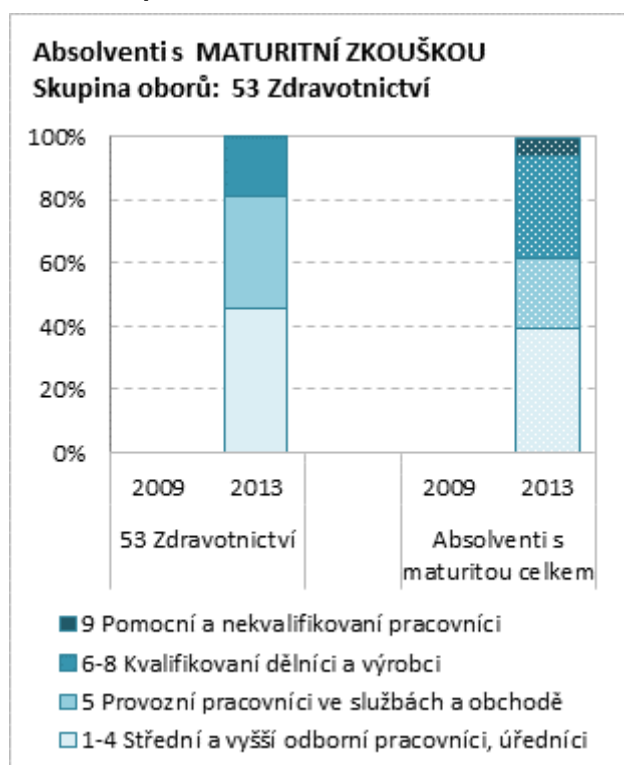
5.1 Zaměstnanost mladých absolventů podle seskupení povolání

Mezi zaměstnanými absolventy ve věku 20–24 let pracovalo v roce 2013 **1,7 %** těch, co absolvovali některý z **oborů skupiny Zdravotnictví** (3,7 tisíc z 220 tisíc zaměstnaných ve věku 20–24 let), přičemž se jednalo výhradně o absolventy s maturitou.

Tab. 5.1: Počet pracujících absolventů s vyučením a maturitou ve věku 20–24 let

Absolventi 20-24 let	Vyučení		Maturanti		Vyučení + maturanti	
	Skup. 53	Celkem	Skup. 53	Celkem	Skup. 53	Celkem
2009	0	130 818	9 865	153 673	9 865	284 491
2013	0	93 715	3 659	126 283	3 659	219 998
rozdíl	0	-37 103	-6 207	-27 390	-6 207	-64 494
změna (%)	-	-28,4%	-62,9%	-17,8%	-62,9%	-22,7%

Obr. 5.1: Struktura pracujících absolventů s vyučením a s maturitou ve věku 20–24 let z hlediska profesního členění

Pozn.: V roce 2009 jsou data zpracována podle klasifikace KZAM, v roce 2013 již podle klasifikace ISCO. Uvedené názvy profesních kategorií odpovídají klasifikaci KZAM.

Zaměstnaných **absolventů s maturitou** (věk 20–24 let) bylo v roce 2013 **126,3 tisíc** a jejich počet od roku 2009 mírně klesl (o 17,8 %). Absolventi **zdravotnických oborů s maturitou** (**3,7 tisíc**) v roce 2013 tvořili 2,9 % pracujících absolventů s maturitní zkouškou.

Zatímco počet zaměstnaných absolventů s maturitou zaznamenal mezi roky 2009 a 2013 pouze mírný pokles (o 17,8 %), v případě pracujících absolventů **zdravotnických oborů s maturitou** se jednalo o **pokles téměř na třetinovou hodnotu**.

Absolventi zdravotnických oborů s maturitní zkouškou nejčastěji pracují ve skupinách profesí **Střední a vyšší odborní pracovníci, úředníci (45,5 %)** a **Provozní pracovníci ve službách a obchodě (35,4 %)**, což správně odpovídá jejich úrovni i charakteru vzdělání.

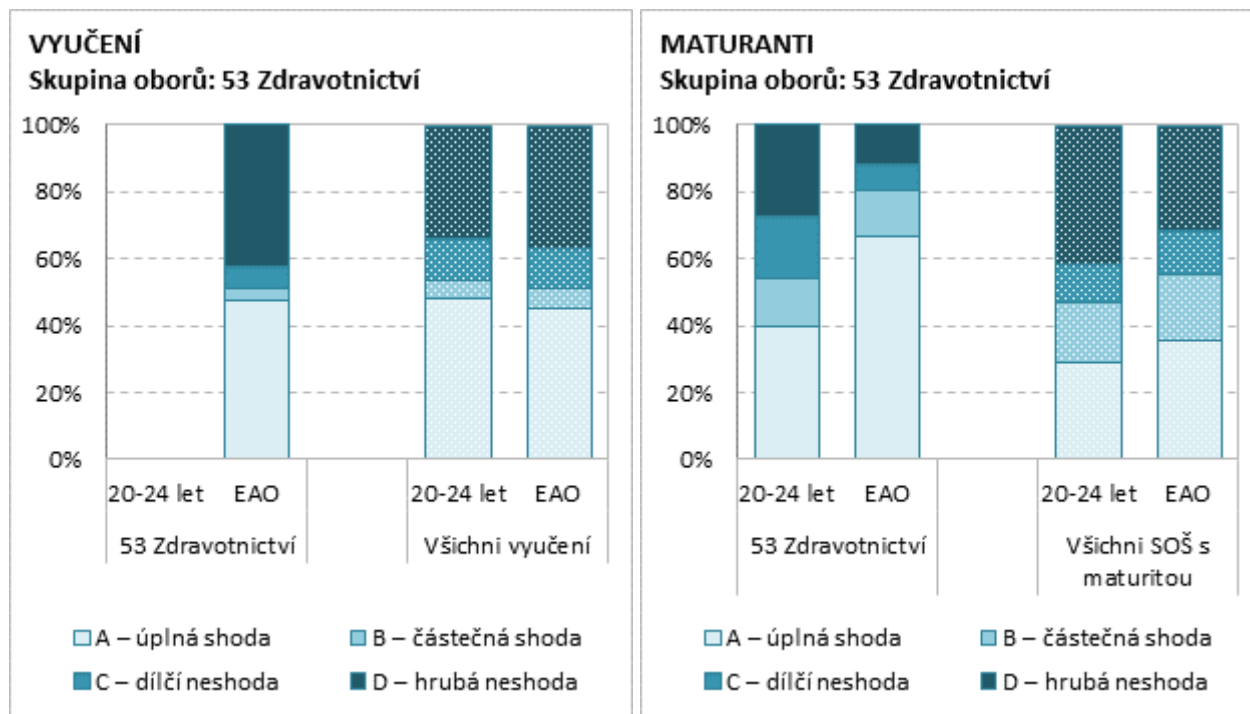
Pro skupinu oborů 53 Zdravotnictví bohužel nejsou k dispozici data umožňující porovnání situace s rokem 2009.

5.2 Shoda získaného vzdělání a vykonávaného zaměstnání

Na základě dosaženého vzdělání a vykonávaného zaměstnání došlo k rozdělení zaměstnaných do čtyř skupin – úplná shoda, částečná shoda, dílčí neshoda a hrubá neshoda. Pro posouzení toho, jaký podíl zaměstnaných absolventů pracuje zcela mimo svůj obor, je vypovídající právě hodnota hrubé neshody.

Vyučení celkem (bez věkového rozlišení) dosahují poměrně vysokých hodnot úplné shody (46 % v roce 2013), u absolventů ve věku 20–24 let je to téměř 49 %. Na druhou stranu je vysoký také podíl těch, kteří pracují v hrubé neshodě se svým získaným vzděláním (37 %, u absolventů 34 %).

Obr. 5.2 a 5.3: Shoda získaného vzdělání a vykonávaného zaměstnání – struktura absolventů

Pozn.: EAO = ekonomicky aktivní obyvatelstvo; bližší označení kategorií A – úplná shoda, B – částečná shoda, C – dílčí neshoda, D – hrubá neshoda lze najít v níže uvedených odkazech.

Vzhledem k tomu, že ve skupině 53 Zdravotnictví nejsou k situaci mladých absolventů zdravotnických oborů s výučním listem ve věku 20-24 let k dispozici potřebná data, je možné zde hodnotit pouze situaci vyučených v této skupině oborů celkem, bez rozlišení věku.

Vyučení ze skupiny oborů **53 Zdravotnictví** mají relativně **vysokou míru úplné shody** mezi vzděláním a zaměstnáním (48 %), v částečné shodě s oborem vzdělání pak pracuje 3,3 % vyučených. Naopak až **42 % absolventů zdravotnických oborů vzdělání s vyučením** (bez rozlišení věku) **pracuje v úplně odlišném zaměstnání, než by odpovídalo jejich vzdělání**. To je přibližně o 5 procentních bodů více než u vyučených celkem, bez rozlišení dosaženého vzdělání.

Tab. 5.2: Podíl absolventů, jejichž zaměstnání je zcela odlišné od získaného vzdělání

% hrubá neshoda	Vyučení (20-24 let)		Maturanti (20-24 let)	
	Skup. 53	Všichni vyučení	Skup. 53	Všichni maturanti
2009	0,0%	36,2%	16,9%	35,3%
2013	0,0%	33,7%	27,1%	41,4%

Na **maturitní úrovni** se shoda mezi získaným vzděláním a vykonávaným zaměstnáním posuzuje obtížněji, protože klasické maturitní vzdělávání nesměruje tak jednoznačně k uplatnění v konkrétních skupinách profesí, a tudíž jsou hranice pro určování shody volnější. Proto mezi maturanty na trhu práce najdeme více zastoupeny ty, kteří pracují v částečné shodě či dílčí neshodě s vystudovaným oborem vzdělání, než je tomu u vyučených.

Na rozdíl od vyučených je v případě maturantů míra shody mezi vzděláním a zaměstnáním mírně vyšší u zaměstnaných celkem než u absolventů. V **úplné nebo částečné shodě** se svým vzděláním pracuje téměř 56 % maturantů bez rozlišení věku, ovšem u absolventů ve věku 20–24 let je to 47 %. Podobně mezi ekonomicky aktivním obyvatelstvem s maturitní zkouškou je 31 % těch, co spadají do kategorie **hrubá neshoda**, v případě absolventů ve věku 20–24 let je to dokonce 41 %. Dvě pětiny mladých maturantů tedy pracují zcela mimo svůj obor.

Ve skupině oborů **53 Zdravotnictví** dosahuje podíl maturantů, kteří pracují **ve shodě** s vystudovaným oborem, celkem 67 %, dalších 13,3 % v částečné shodě. Absolventi **zdravotnických oborů s maturitou** (ve věku 20–24 let) pak **v úplné shodě** se získaným vzděláním pracují ve **40 %** a v částečné shodě ve 14 % případů, dalších 19 % z nich je zaměstnáno alespoň v dílčí neshodě mezi vzděláním a zaměstnáním a **zcela mimo svůj obor pracuje 27 % těchto absolventů**. **Hodnoty hrubé neshody u absolventů zdravotnických oborů s maturitní zkouškou jsou tedy o 14 procentních bodů nižší než u absolventů (ve věku 20–24 let) celkem, bez rozlišení dosaženého vzdělání.**

Další informace, souhrny i metodologie k tématu shody mezi získaným vzděláním a vykonávaným zaměstnáním jsou uvedeny na www.infoabsolvent.cz v sekci **Absolventi a trh práce** → v záložce **Využití vzdělání** → v podkapitole **Shoda vzdělání a zaměstnání**. Najdete zde porovnání shody mezi jednotlivými skupinami oborů vzdělání, a to pro kategorie zaměstnaných absolventů **ve věku 20–29 let** – zvlášť pro [vyučené](#) a pro [maturanty](#).

Informace v této kapitole vycházejí z publikace:

DOLEŽALOVÁ, G., VOJTĚCH, J.: *Shoda dosaženého vzdělání a vykonávaného zaměstnání – 2013*. Praha: NÚV, 2014

(dostupné na <http://www.infoabsolvent.cz/Temata/PublikaceAbsolventi?Stranka=9-0-99&NazevSeo=Shoda-dosazeneho-vzdelani-a-vykonavaneho->).

6. Pohled absolventů škol na své uplatnění v oboru

Předchozí kapitola se věnovala posouzení shody mezi získaným vzděláním a vykonávaným zaměstnáním, které vycházelo z odborného porovnání údajů o vzdělání a o vykonávané profesi mezi zaměstnanými osobami. Teď se na podobnou problematiku podíváme z pohledu absolventů. Představíme si totiž některé výsledky dotazníkového šetření mezi absolventy středních škol po třech letech od ukončení školy.

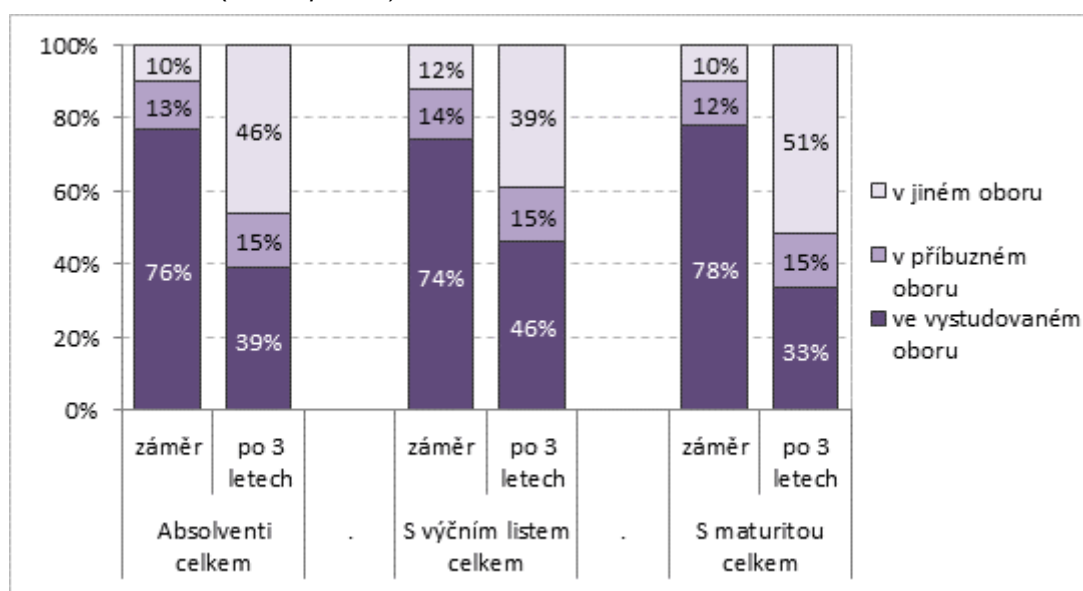
V dotazníkovém šetření nebyli absolventi oborů ze skupiny **53 Zdravotnictví** zahrnuti, uvádíme zde tedy pouze souhrnné výsledky za všechny absolventy škol, bez rozlišení oborového zaměření.

6.1 Uplatnění absolventů v oboru

Absolventi byli dotazováni, zda chtěli na konci studia začít pracovat ve vystudovaném, nebo příbuzném oboru, nebo v úplně odlišném oboru vzdělání. Podobně také, zda v současnosti (po třech letech od absolvování) pracují ve vystudovaném, či příbuzném oboru, či v jiném oboru. Posouzení, zda se jedná o zaměstnání mimo obor, je však subjektivní, protože každý absolvent má trochu jiné hranice toho, co je ještě práce v příbuzném oboru a co už je práce v jiném než vystudovaném oboru.

Z výsledků šetření je zřejmé, že zájem absolventů středních škol uplatnit se po ukončení studia ve vystudovaném oboru byl celkem vysoký. Absolventi v kategorii **středního vzdělání s výučním listem** projevili v závěru studia **v 74 % zájem uplatnit se ve vystudovaném oboru**. Přibližně 14 % z nich předpokládalo, že si najde pracovní uplatnění v příbuzném oboru, a jen 12 % mělo v úmyslu odejít za prací do jiného oboru (viz obr. 6.1). Pokud jde o odlišnosti podle oborového zaměření, pak nejmenší zájem pracovat v oboru měli absolventi gastronomických a službových oborů s výučním listem.

Obr. 6.1: Porovnání uplatnění v oboru – záměr na konci studia a skutečné uplatnění 3 roky od ukončení studia (v % odpovědí)

S odstupem 3 let od ukončení studia se však **podíl vyučených pracujících v oboru** pohybuje na celkové úrovni 46 %. Podíl vyučených, kteří se uplatnili v jiném než vystudovaném oboru, dosáhl 39 %. Ze všech sledovaných skupin oborů zaznamenali

největší odliv mimo obor (téměř 50 %) po **3 letech** od ukončení studia absolventi gastronomických oborů s výučním listem.

V kategorii **středního vzdělání s maturitní zkouškou** dosáhl podíl budoucích absolventů, kteří měli v úmyslu zahájit pracovní dráhu ve vystudovaném oboru, v průměru 78 %. Přibližně 12 % se chtělo uplatnit v příbuzném oboru a jen 10 % přepokládalo, že odejdou do jiného oboru. Ve skutečnosti však po 3 letech od ukončení studia dosáhl podíl absolventů s maturitou pracujících v oboru 33 %, dalších 15 % pak pracuje alespoň v příbuzném oboru. Výsledný podíl absolventů, kteří se (v rámci sledovaného vzorku) uplatnili mimo svůj vystudovaný obor, dosáhl 51 %.

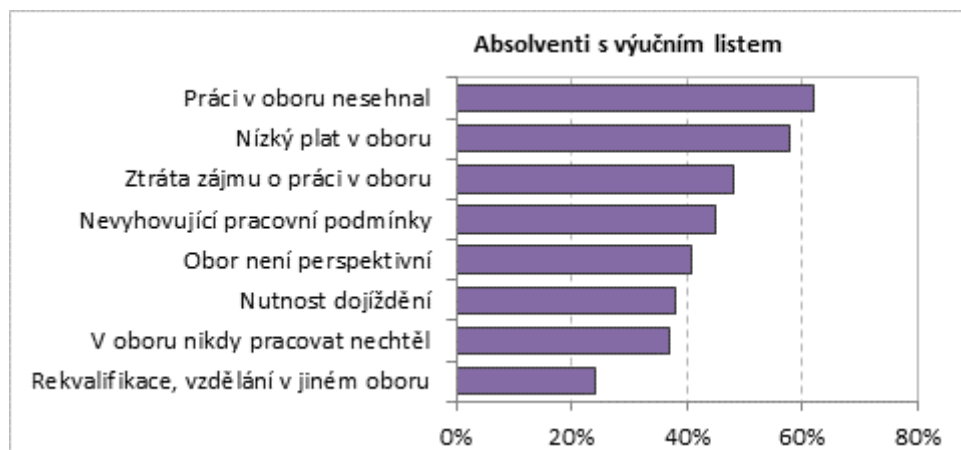
6.2 Důvody absolventů pro práci v jiném oboru

Ukázalo se, že určitý podíl absolventů, kteří původně měli zájem pracovat v oboru, nakonec pracuje v jiném nebo příbuzném oboru. Otázkou zůstává, co stojí za touto skutečností. Proč někteří absolventi rezignují na svůj záměr uplatnit se v oboru a využít tak získanou kvalifikaci? Vzhledem k tomu, že důvodů pro odchod do jiného oboru může být celá řada a mohou se vzájemně ovlivňovat a posilovat, mohli absolventi při uvádění důvodů práce v jiném oboru možnost vybrat více odpovědí.

Vyučení respondenti obecně uvádějí jako nejčastější důvody práce v jiném než vystudovaném oboru **problémy se získáním práce v oboru** a **nízké finanční ohodnocení**. Další v pořadí jsou **ztráta zájmu o práci v oboru** a **nevyhovující pracovní podmínky**. Zhruba 40 % dotázaných se také domnívá, že absolvovaný **obor není perspektivní**.

Naopak nutnost dojíždění, nezájem pracovat v oboru a rekvalifikace či vzdělání v jiném oboru lze zařadit mezi méně frekventované důvody pro práci v jiném oboru.

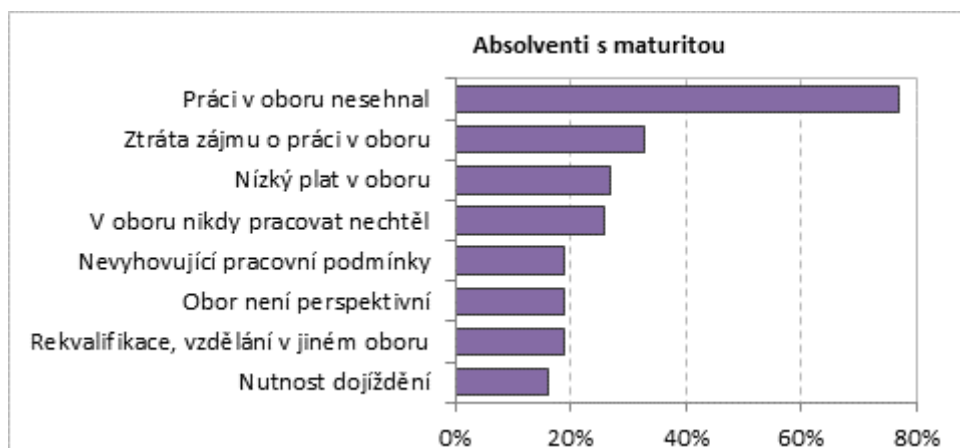
Obr. 6.2: Důvody pro práci v jiném oboru – absolventi s výučním listem

Pozn.: v % odpovědí rozhodně + spíše ano

U absolventů na **maturitní úrovni** je nejčastěji uváděným důvodem pro odchod do jiného oboru tvrzení, že absolvent **práci v oboru nesehnal**. Tento důvod dominuje, protože další faktory (jako ztrátu zájmu o práci v oboru, nízký plat, nezájem pracovat v oboru) označilo o více než polovinu méně absolventů s maturitní zkouškou.

Obr. 6.3: Důvody pro práci v jiném oboru – absolventi s maturitou

Pozn.: v % odpovědí rozhodně + spíše ano

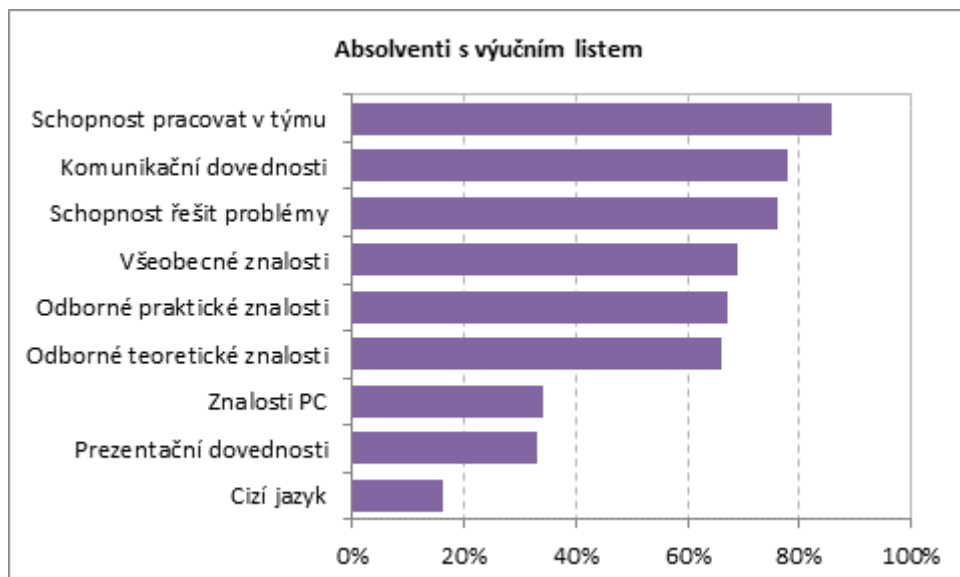
6.3 Využití získaných dovedností z pohledu absolventů

Z pohledu vzdělávání je také přínosné zjistit, jaké získané kompetence absolventi ze svého pohledu v zaměstnání nejvíce využívají.

Ze získaných výsledků vyplývá, že pro absolventy s výučním listem jsou podstatné z hlediska využití v prvním zaměstnání zejména **schopnost pracovat v týmu**, **komunikační dovednosti** a **schopnost řešit problémy**. Dále také **všeobecné, odborné praktické i odborné teoretické znalosti**.

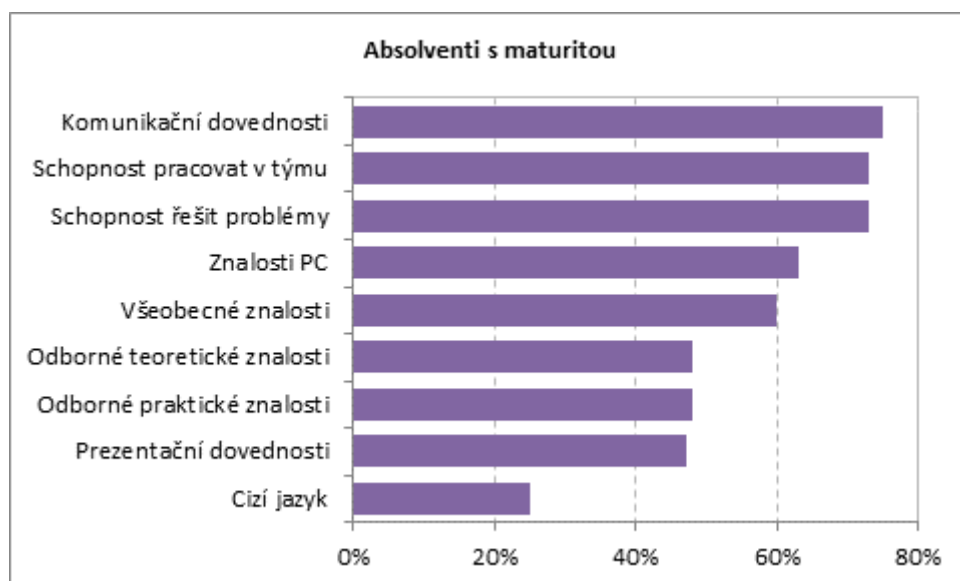
Naopak znalost cizích jazyků, prezentační dovednosti či znalosti práce s počítačem jsou absolventy s výučním listem využívány v prvním zaměstnání relativně nejméně.

Obr. 6.4: Které dovednosti absolventi s výučním listem ve svém prvním zaměstnání rozhodně nebo spíše využili (% odpovědí)

Na maturitní úrovni vzdělání jsou nejvíce využívanými kompetencemi v prvním zaměstnání u absolventů s maturitou (bez rozlišení oborového zaměření) komunikační dovednosti, schopnost pracovat v týmu a schopnost řešit problémy. Ve větší míře využili absolventi v zaměstnání také **znalosti práce s počítačem a všeobecné znalosti**.

Obr. 6.5: Které dovednosti absolventi s maturitou ve svém prvním zaměstnání rozhodně nebo spíše využili (% odpovědí)

Naopak mezi relativně méně využívané lze zařadit jak **odborné teoretické**, tak i **praktické znalosti a dovednosti**. Jednoznačně nejméně využívané jsou znalosti cizího jazyka (v porovnání s vyučenými však absolventi s maturitou využívají cizí jazyk ve svém prvním zaměstnání o něco častěji).

Další informace, souhrny i metodologii k tématu můžete najít v následujících publikacích věnovaných výsledkům z dotazníkového šetření absolventů škol uskutečněného v roce 2012:

TRHLÍKOVÁ, J.: *Využití kvalifikace absolventů středních škol na trhu práce. Zpráva ze šetření absolventů škol*. Praha: NÚV, 2013. 38 stran
(dostupné na <http://www.infoabsolvent.cz/Temata/PublikaceAbsolventi?Stranka=9-0-74>).

TRHLÍKOVÁ, J.: *Přechod absolventů středních škol na trh práce - srovnání situace absolventů učebních a maturitních oborů*. Praha: NÚV, 2013. 51 stran
(dostupné na <http://www.infoabsolvent.cz/Temata/PublikaceAbsolventi?Stranka=9-0-86&NazevSeo=Prechod-absolventu-strednich-skol-na-trh-prace->).

TRHLÍKOVÁ, J.: *Přechod absolventů středních škol na trh práce - vybrané skupiny maturitních a učebních oborů*. Praha: NÚV 2014. 59 stran
(dostupné na <http://www.infoabsolvent.cz/Temata/PublikaceAbsolventi?Stranka=9-0-96&NazevSeo=Prechod-absolventu-strednich-skol-na-trh-prace->).

Stručné výtahy a souhrny k tématu přechodu absolventů na trh práce z pohledu samotných absolventů jsou uvedeny také na www.infoabsolvent.cz v sekci Absolventi a trh práce → v záložce **Využití vzdělání** → v podkapitole **Využívají absolventi škol své vzdělání?** nebo v záložce **Vzdělávání a volba oboru** → v podkapitolách **Volba a vztah k oboru** a **Hodnocení vzdělání** (informace o spokojenosti absolventů s výběrem oboru a se získanými kompetencemi).

7. Potřeby a názory zaměstnavatelů na připravenost absolventů škol

V této kapitole budou představeny dílčí výsledky z dotazníkového šetření mezi zaměstnavateli, ve kterém byly zjišťovány jejich personální potřeby, jejich názory na připravenost absolventů škol pro pracovní uplatnění či postoje zaměstnavatelů k přijímání a nepřijímání absolventů škol. Uvedené výsledky se vztahují jen k těm zaměstnavatelům, jejichž působení souvisí převážně se zdravotnictvím.

7.1 Požadované dovednosti u absolventů ze strany zaměstnavatelů

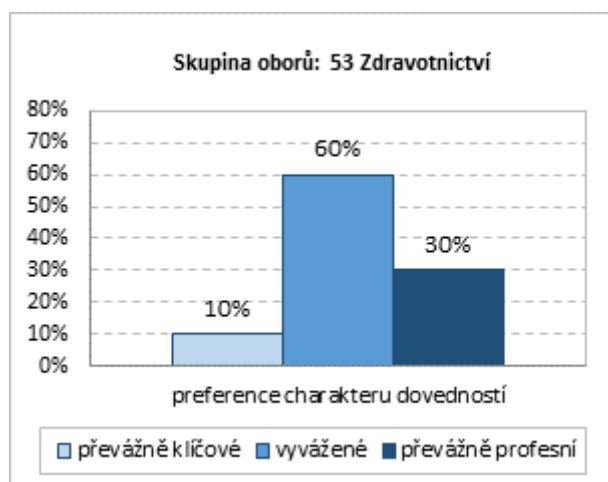
► Klíčové dovednosti, nebo odbornost?

Pro plynulý přechod absolventů ze škol na trh práce je důležité, aby byli absolventi připraveni především na požadavky a potřeby budoucích zaměstnavatelů a aby jejich znalosti, schopnosti a dovednosti (tzv. kompetence) nejvíce a nejpřesněji odpovídaly tomu, co od nich potenciální zaměstnavatelé očekávají. Kompetence lze přitom rozdělit na profesní a klíčové.

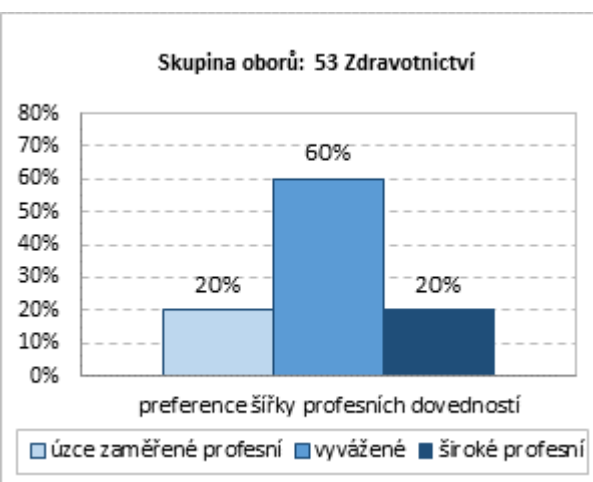
Profesní kompetence jsou úzce svázány s konkrétní odborností a jejich zvládnutí umožňuje, případně usnadňuje výkon určitých profesí či povolání. **Klíčové kompetence** jsou pojímány jako kombinace znalostí, dovedností a postojů, které všichni potřebují ke svému osobnímu naplnění a rozvoji, aktivnímu občanství, sociálnímu začlenění i pro pracovní život.

Z výsledků šetření vyplývá, že zaměstnavatelé v oblasti zdravotnictví u svých zaměstnanců nejčastěji **upřednostňují vyváženost mezi profesními a klíčovými dovednostmi**. Obecně s tím, jak získávají na významu kvalifikace přesahující jednotlivé profese a jak se mění i požadavky na práci, roste i důraz kladený na klíčové kompetence. Jejich zvládnutí přispívá k větší flexibilitě pracovníků, tzn. k jejich schopnosti vykonávat rozličné odborné úkoly nebo měnit bez větších problémů různé profese, a napomáhá sladovat schopnosti pracovníků s požadavky kladenými ze strany zaměstnavatele.

Obr. 7.1: Preference zaměstnavatelů mezi profesními a klíčovými dovednostmi při přijímání nových pracovníků

Obr. 7.2: Míra šířky profesního záběru vhodná u nových pracovníků vzhledem k důležitosti pro firmu zaměstnavatele

► **Hluboké a úzké profesní dovednosti, nebo široké profesní dovednosti?**

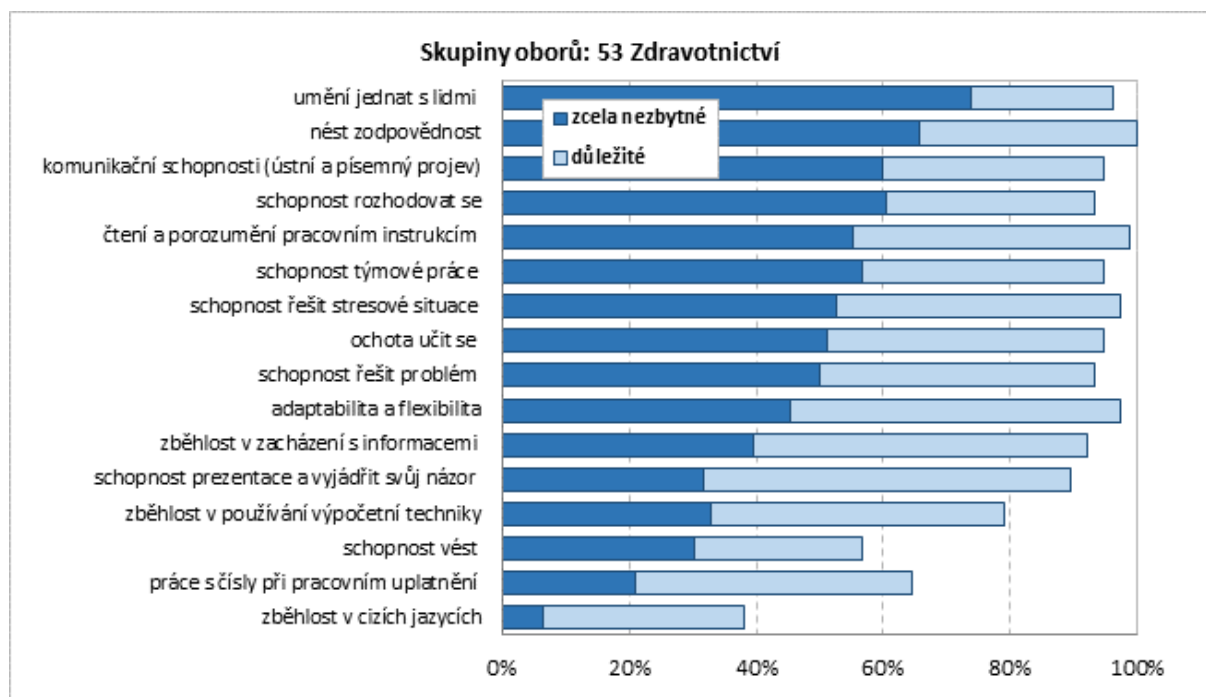
V reakcích zaměstnavatelů byly odpovědi preferující spíše široké profesní dovednosti relativně stejně časté jako odpovědi zdůrazňující úzké a hluboké profesní dovednosti. **Hodnota celkového průměru 3,6** vypovídá o **nepatrně větším důrazu** kladeném na **široké profesní dovednosti** (střed tvořila na škále hodnota 3,5).

► **Kompetence, které zaměstnavatelé považují za důležité**

Nároky zaměstnavatelů souvisejí s dosaženým vzděláním pracovníků, tzn., že **s rostoucí úrovní vzdělání přikládají zaměstnavatelé jednotlivým kompetencím větší význam**. Za nejdůležitější znalosti, dovednosti a schopnosti zaměstnavatelé v oblasti zdravotnictví označili:

- umění jednat s lidmi
- schopnost nést odpovědnost
- komunikační schopnosti
- schopnost rozhodovat se
- čtení a porozumění pracovním instrukcím

Obr. 7.3: Důležitost klíčových kompetencí podle zaměstnavatelů (v % odpovědí)

Pozn.: Řazeno podle váženého průměru, tj. celkové důležitosti.

Nejnižší požadavky na vybavenost klíčovými dovednostmi mají zaměstnavatelé na **zaměstnance se středním vzděláním s výučním listem**. Vyplývá to už ze samotného charakteru pozic, které tito pracovníci nejčastěji zastávají (provozní pracovníci, manuální a odborné dělnické profese). Očekávají od nich zejména **umění jednat s lidmi, schopnost týmové práce, schopnost nést zodpovědnost a adaptabilitu, flexibilitu**. Dále také **čtení a porozumění pracovním instrukcím a schopnost řešit stresové situace**.

Na **zaměstnance se středním odborným vzděláním s maturitou** jsou kladeny vyšší nároky. Souvisí to s charakterem pracovních pozic, které bývají obsazovány těmito

pracovníky. Jde o pozice, které jsou spojeny s požadavky na větší samostatnost, zodpovědnost, schopnost se rozhodovat a řešit problém. Největší důraz je kladen na schopnost **umění jednat s lidmi** a **nést odpovědnost**, dále i na **komunikační schopnosti**, **čtení a porozumění pracovním instrukcím** a **schopnost rozhodovat se**.

Nejvyšší úroveň vybavenosti klíčovými kompetencemi očekávají zaměstnavatelé od **pracovníků s vysokoškolským vzděláním**. Všechny klíčové kompetence hodnotí v případě vysokoškoláků jako zcela nezbytné nebo důležité. Nejvíce je zdůrazňováno **umění jednat s lidmi**, schopnost **nést zodpovědnost** a **rozhodovat se**. Dále také **komunikační schopnosti** či **schopnost řešit problém**. Za relativně nejméně důležité kompetence označili zaměstnavatelé zběhlost v cizích jazycích a práci s čísly při pracovním uplatnění.

Informace o tom, jak zaměstnavatelé hodnotí důležitost vybraných klíčových kompetencí, naleznete na stránce [Důležitost kompetencí pro zaměstnavatele v jednotlivých sektorech národního hospodářství](http://www.infoabsolvent.cz)⁶ na www.infoabsolvent.cz, údaje jsou uvedeny na úrovni sektorů, v kterých zaměstnavatelé převážně působí.

► Klíčové kompetence, na jejichž rozvoj by se měly školy více zaměřit

Zaměstnavatelé měli možnost vyjádřit se také k tomu, na jaké klíčové kompetence by se podle nich měly školy více zaměřit. I když se předpokládá, že v odpovědích zaměstnavatelů se promítnou právě jejich vlastní zkušenosti, odpovědi se nemusejí vztahovat jenom k danému odvětví, v němž firmy působí. Otázka byla definována obecně a zaměstnavatelé měli možnost vyjádřit se ke všem úrovním vzdělání.

Tab. 7.1: Klíčové kompetence, na jejichž rozvoj by se měly školy více zaměřit (v % odpovědí)

klíčové kompetence	vyučení	střední s maturitou	VŠ	celkem
schopnost řešit stresové situace	62,5%	71,9%	71,9%	68,8%
nést zodpovědnost	56,3%	71,9%	62,5%	63,5%
schopnost týmové práce	53,1%	71,9%	59,4%	61,5%
schopnost řešit problém	53,1%	62,5%	56,3%	57,3%
umění jednat s lidmi	40,6%	65,6%	65,6%	57,3%
ochota učit se	62,5%	56,3%	46,9%	55,2%
komunikační schopnosti (ústní a písemný projev)	37,5%	68,8%	56,3%	54,2%
schopnost prezentace a vyjádřit svůj názor	40,6%	62,5%	56,3%	53,1%
schopnost rozhodovat se	40,6%	59,4%	50,0%	50,0%
čtení a porozumění pracovním instrukcím	62,5%	53,1%	31,3%	49,0%
adaptabilita a flexibilita	40,6%	46,9%	37,5%	41,7%
zběhlost v zacházení s informacemi	28,1%	50,0%	40,6%	39,6%
zběhlost v používání výpočetní techniky	31,3%	40,6%	37,5%	36,5%
zběhlost v cizích jazycích	15,6%	43,8%	43,8%	34,4%
schopnost vést	9,4%	34,4%	53,1%	32,3%
práce s čísly při pracovním uplatnění	18,8%	43,8%	31,3%	31,3%
jiné	3,1%	6,3%	6,3%	5,2%

Nejvyšší požadavky na rozvoj klíčových dovedností mají zaměstnavatelé při **vzdělávání maturantů**. Jelikož většinu zdravotnického personálu tvoří právě lidé s maturitní zkouškou, je logické, že právě na absolventy středního vzdělání s maturitou kladou zaměstnavatelé z oblasti zdravotnictví největší nároky. Deklarována je zejména potřeba zaměřit více

⁶ Dostupné na <http://www.infoabsolvent.cz/TematickyKatalog/DStranka.aspx?KodStranky=4.1.01>

pozornosti na zlepšení **schopnosti řešit stresové situace**, schopnosti **nést zodpovědnost** a **schopnosti týmové práce**. Pozornost doporučují zaměřit i na rozvoj **komunikačních schopností**, **umění jednat s lidmi** a **schopnosti řešit problém**.

V případě **vysokoškoláků** figuruje na předních místech nutnost většího rozvoje schopnosti **řešit stresové situace**, **umění jednat s lidmi** a **schopnosti nést zodpovědnost**. Značný důraz je kladen také na rozvoj **schopnosti týmové práce**, **schopnosti řešit problém**, **komunikačních schopností** či **schopnosti prezentace a vyjádřit svůj názor**.

Pokud jde o **vyučené**, zaměstnavatelé působící v oblasti pedagogiky a sociální péče doporučují více zaměřit pozornost na rozvoj **schopnosti řešit stresové situace**, **ochoty učit se i čtení a porozumění pracovním instrukcím**. Další výrazný podíl zaměstnavatelů požaduje zlepšení přípravy směřující k rozvoji schopnosti **nést zodpovědnost**, **schopnosti týmové práce** i **řešit problém**.

7.2 Charakteristiky přijímání absolventů do zaměstnání z pohledu zaměstnavatelů

► Kritéria ovlivňující přijetí pracovníka s praxí a absolventa

Zaměstnavatelé působící v oblasti zdravotnictví kladou při **přijímání absolventů** největší důraz na:

- požadované vzdělání
- ochotu se dále vzdělávat
- odbornou kvalifikaci a orientaci v oboru
- komunikativnost
- flexibilitu
- důslednost

Tab. 7.2: Kritéria pro přijetí zaměstnanců (podíl firem s tímto požadavkem)

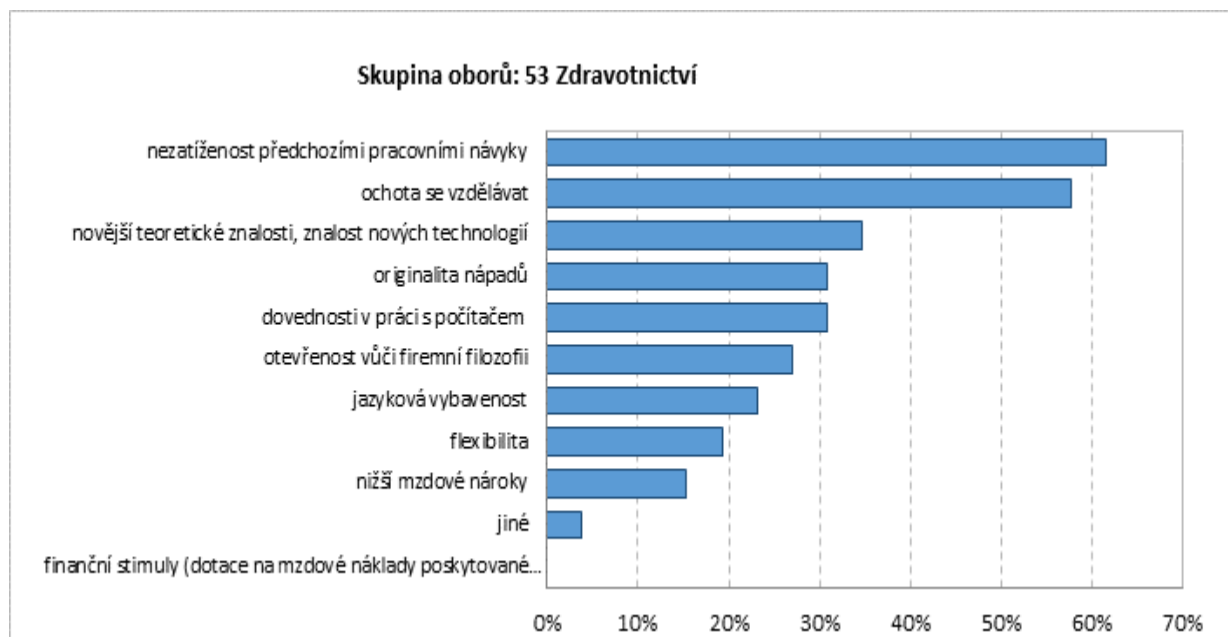
Kritéria pro přijetí zaměstnanců (podíl firem s tímto požadavkem)			
u absolventů		u pracovníků s praxí	
požadované vzdělání	88,5%	předchozí praxe, profesní zkušenosti	100,0%
ochota dále se vzdělávat	76,9%	pracovitost, pracovní nasazení	88,5%
odborná kvalifikace, orientace v oboru	73,1%	samostatnost	84,6%
komunikativnost	73,1%	komunikativnost	84,6%
flexibilita	73,1%	zájem o práci, chuť pracovat	80,8%
důslednost	73,1%	ochota nést odpovědnost	80,8%
zájem o práci, chuť pracovat	69,2%	důslednost	80,8%
pracovitost, pracovní nasazení	69,2%	schopnost týmové práce	76,9%
schopnost týmové práce	69,2%	odborná kvalifikace, orientace v oboru	69,2%
samostatnost	57,7%	reference	69,2%
ochota nést odpovědnost	57,7%	ochota dále se vzdělávat	69,2%
znalost jazyků	50,0%	flexibilita	65,4%
reference	30,8%	požadované vzdělání	61,5%
řidičské oprávnění	30,8%	řidičské oprávnění	38,5%
předchozí praxe, profesní zkušenosti	11,5%	znalost jazyků	19,2%
jiné	3,8%	jiné	3,8%

V případě pracovníků s pracovními zkušenostmi rozhoduje především charakter předchozí praxe a profesní zkušenosti, pracovní nasazení, samostatnost a komunikativnost. Na požadované vzdělání kladou firmy větší důraz v případě absolventů, u pracovníků s praxí je důležitější předchozí praxe než vzdělání.

► Proč zaměstnavatelé přijímají absolventy škol?

Většina firem působících v oblasti zdravotnictví se přijímání absolventů nevyhýbá, v některých případech jsou absolventi dokonce preferováni (v 15 %).

Obr. 7.4: Důvody přijímání absolventů škol z pohledu zaměstnavatelů

Hlavním důvodem firem pro rozhodnutí přijmout absolventy je jejich **nezatíženost předchozími pracovními návyky** a jejich **ochota dále se vzdělávat**. Zaměstnavatelé oceňují také jejich novější teoretické znalosti, originalitu nápadů, ale i jejich dovednosti v práci s počítačem. Část z nich se také domnívá, že absolventi jsou otevřenější vůči firemní filozofii (ochotni přijímat názory a postoje dané firmy) nebo že mají dobrou jazykovou vybavenost. Méně častými důvody jsou nižší mzdové nároky či flexibilita.

► Jaké jsou důvody nepřijímání absolventů?

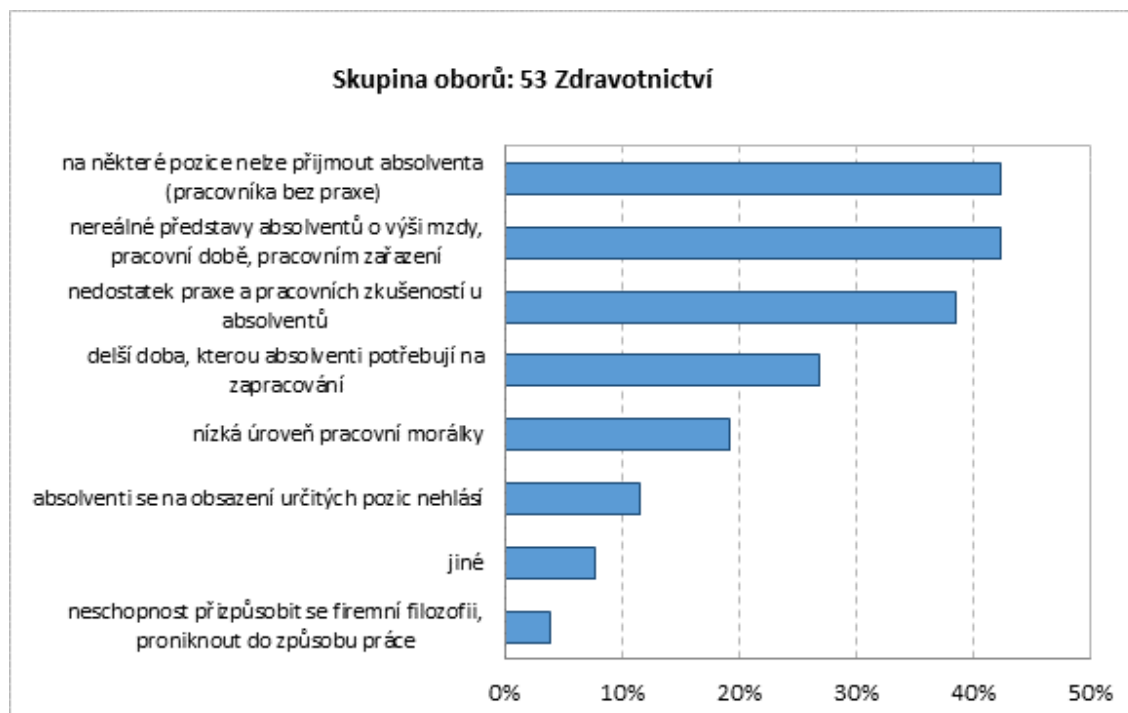
Ačkoli významná část firem je otevřená vůči přijímání absolventů, část zaměstnavatelů se přesto absolventům spíše vyhýbá (11 %).

Hlavními důvody, proč zaměstnavatelé nepřijímají absolventy, je jednak přesvědčení, že **na některé pozice ani nelze absolventa přijmout**, protože pro výkon dané profese je praxe nezbytná, jednak **nereálné představy absolventů o výši mzdy, pracovní době nebo pracovním zařazení**. Firmy považují za častý důvod k nepřijetí absolventa také **nedostatek praxe a pracovních zkušeností a delší dobu, kterou absolventi potřebují na zapracování**.

Část zaměstnavatelů jako nevýhodu označuje i **nízkou úroveň pracovní morálky absolventů**. Objevuje se zde také názor některých zaměstnavatelů, že **absolventi o jisté pracovní pozice nejeví zájem** a nehlásí se na ně. Spíše okrajově se stává, že firma

absolventy nepřijme kvůli jejich neschopnosti přizpůsobit se firemní filozofii či proniknout do způsobu práce.

Obr. 7.5: Důvody nepřijímání absolventů škol z pohledu zaměstnavatelů

7.3 Poptávka po profesích či oborech vzdělání na trhu práce

nedostatkové profese či obory vzdělání	počet
fyzioterapeut	5
radiologický laborant	2
lékař	1
neurolog	1
stomatolog	1
zdravotní sestra	1

Nedostatek pracovníků určitých profesí pociťuje 42 % firem z oblasti zdravotnictví, z nichž všechny se vyjádřily i konkrétně vyjmenováním profesí či oborů vzdělání, u kterých se potýkají s jejich nedostatkem.

Firmy nejvíce postrádají **fyzioterapeuty** a **radiologické laboranty**. Chybí jim ale i **lékaři**

(bez bližší specifikace), **neurologové**, **stomatologové** či **zdravotní sestry**.

Zaměstnavatelé byli požádáni, aby se pokusili stanovit obory vzdělání, po kterých bude podle jejich názoru na trhu práce poptávka v dalších letech. Měli možnost vyjádřit se k více oborům, a to nejen z odvětví, ve kterých působí. Do jisté míry se zde projevuje přímá vazba mezi oborovým zaměřením firem a profesemi, po kterých bude v příštích letech poptávka.

Za profese, po kterých bude v příštích letech poptávka, lze podle vyjádření zaměstnavatelů označit především **řemeslníky** různého charakteru (nebyli přesněji specifikováni), **ošetřovatele**, **psychology** či pracovníky z oblasti **výpočetní techniky**. Zaměstnavatelé předpokládají, že dobré vyhlídky na uplatnění mají

perspektivní profese či obory vzdělání	počet
řemeslník (obecně)	8
ošetřovatel	5
Zdravotnictví	4
psycholog	4
pracovník IT, výpočetní techniky	4
Stavebnictví	3
instalatér, topenář	3
všeobecná sestra-VŠ vzděl.	3
sociální pracovník	3
pedagogové	3

i absolventi **zdravotnických či stavebních oborů**. Za perspektivní profese jsou považováni také instalatéři, vysokoškolsky vzdělané zdravotní sestry, sociální pracovníci či pedagogové.

Informace v této kapitole vycházejí z dotazníkového šetření mezi zaměstnavateli, které uskutečnil Národní ústav pro vzdělávání v rámci projektu VIP Kariéra II – KP v roce 2012. Výsledky z tohoto šetření, které jsou z hlediska výše uvedeného textu relevantní, byly zpracovány a vydány v publikaci:

DOLEŽALOVÁ, G., VOJTĚCH, J.: *Potřeby zaměstnavatelů a připravenost absolventů škol – šetření v kvartérním sektoru*. Praha: NÚV, 2014

(dostupné na <http://www.infoabsolvent.cz/Temata/PublikaceAbsolventi?Stranka=9-0-92&NazevSeo=Potreby-zamestnavatele-a-pripravenost-absolventu->).

V roce 2014 byly uveřejněny i další výsledky z tohoto dotazníkového šetření, a to ve formě publikací, které jsou dostupné na stránkách www.infoabsolvent.cz v sekci Absolventi a trh práce → v záložce **Publikace** → v podkapitole **Potřeby trhu práce, uplatnění absolventů škol na trhu práce**.

Přehledně zpracované informace k tématu potřeb zaměstnavatelů jsou uvedeny také na www.infoabsolvent.cz v sekci **Absolventi a trh práce** → v záložce **Požadavky zaměstnavatelů** → v podkapitole **Kompetence důležité pro zaměstnání** a **Charakteristiky přijímání do zaměstnání**.

8. Trh práce a zaměstnanost v ČR a EU

Pro komplexní pohled na potřeby trhu práce je potřeba se podívat i na dlouhodobější vývoj zaměstnanosti v jednotlivých odvětvích či profesních skupinách. Ten totiž může napovědět, jak se může zaměstnanost v dílčím segmentu vyvíjet dál. Národní ústav pro vzdělávání má zpracovanou obsáhlou studii zaměřenou na analýzy změn trhu práce v ČR a EU a nastínění možného vývoje potřeb na trhu práce v ČR.

Výchozí publikace:

LEPIČ, M., KOUCKÝ, J., RYŠKA, R., ZELENKA, M.: *Vývoj a změny kvalifikačních potřeb trhu práce v ČR v letech 2000–2025*. Praha: NÚV, 2015.

(dostupné na: <http://www.infoabsolvent.cz/Temata/PublikaceAbsolventi?Stranka=9-0-106&NazevSeo=Vyvoj-a-zmeny-kvalifikacnich-potreb-trhu-prace-v->).

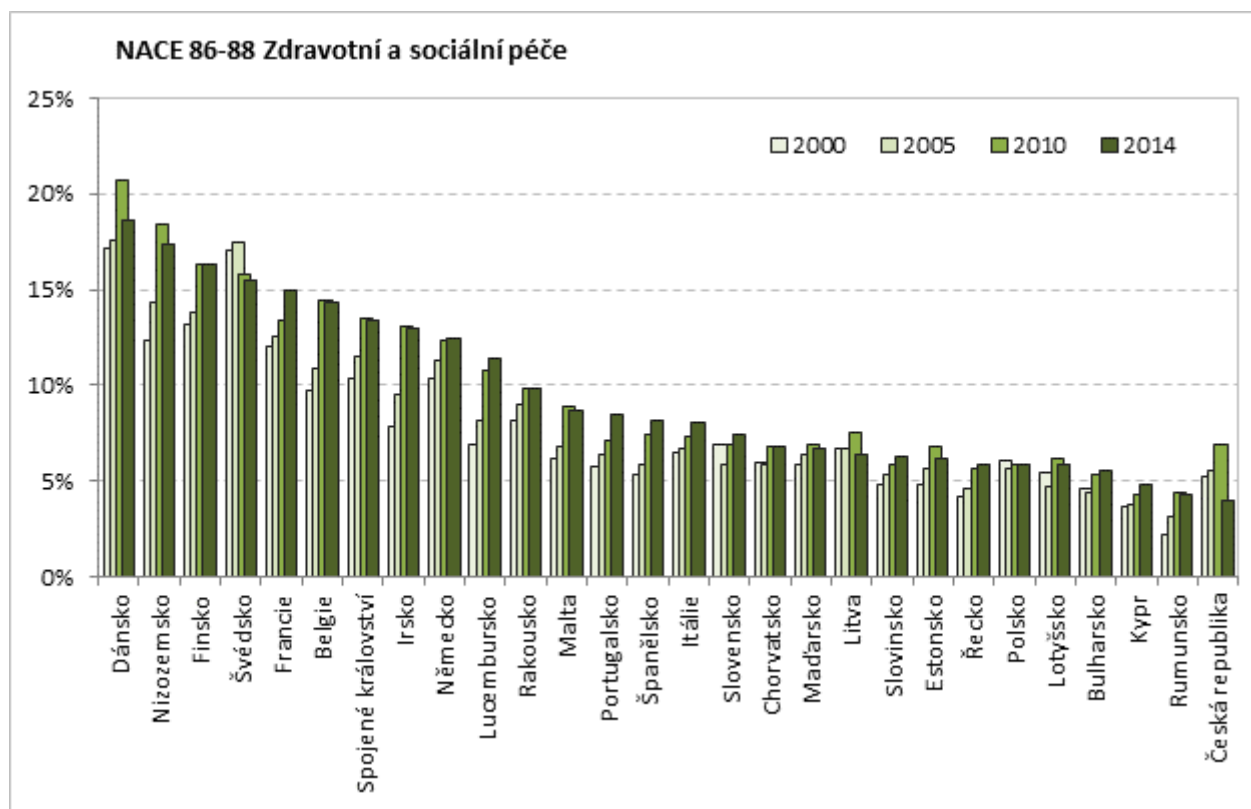
Kromě této publikace byly vytvořeny také reporty za 24 hospodářských odvětví a za 60 profesních seskupení. Všechny tyto materiály lze nalézt na stránkách www.infoabsolvent.cz v sekci **Absolventi a trh práce** → v záložce **Zaměstnanost** → v podkapitole **Vývoj zaměstnanosti v ČR a EU**.

8.1 Zaměstnanost podle odvětví

Odvětví **Zdravotní a sociální péče** patří do veřejného kvartérního sektoru. Zastoupení soukromých zdravotnických ordinací je v současné době v ČR v porovnání s jinými evropskými zeměmi stále velice nízké, nicméně lze očekávat jejich rozšiřování. Význam tohoto odvětví se i s ohledem na postupně rostoucí věkový průměr obyvatelstva bude nadále zvyšovat. Lze očekávat nárůst poptávky po ošetřovatelském personálu a zvýšení nedostatku pracovních sil, částečně v důsledku poklesu porodnosti, ale také z důvodu obtížných pracovních podmínek a relativně nízkých platů. Zvyšování průměrné délky života, kdy lidé

očekávají, že budou doma žít déle, společně s prohlubováním složitosti zdravotních potíží s přibývajícím věkem vyžadují, aby zdravotnický personál pracoval jinak a pravidelněji rozšiřoval své dovednosti a schopnosti.

Obr. 8.1: Podíl zaměstnaných v daném odvětví v zemích EU

Od roku 2000 do roku 2014 se zvýšil počet pracovníků v odvětví **Zdravotní a sociální péče** o necelých 68 tisíc, tedy zhruba o 23,7 %. V roce 2014 v něm tak bylo v ČR zaměstnáno necelých 354 tisíc osob. Podíl odvětví na celkové zaměstnanosti vzrostl oproti roku 2000 z 6,0 % na **7,1 %**. I přes tento nárůst je v porovnání s ostatními zeměmi EU podíl odvětví Zdravotní a sociální péče na celkové zaměstnanosti v České republice **zřetelně podprůměrný**, neboť v průměru EU činí stejný údaj **10,3 %** z celkové zaměstnanosti. Mezi 6,7 a 7,4 % zaměstnaných v odvětví **Zdravotnictví a sociální péče** má kromě České republiky také Maďarsko, Chorvatsko a Slovensko.

V České republice jsou v tomto odvětví nejvíce zastoupeny skupiny povolání Všeobecné sestry a porodní asistentky se specializací (ISCO 222) – přibližně 18 %, s určitým odstupem pak Pracovníci osobní péče ve zdravotní a sociální oblasti (ISCO 532), Lékaři (ISCO 221) a Všeobecné sestry a porodní asistentky bez specializace (ISCO 322), které dosahují 9,6–14,3 % zaměstnaných v rámci odvětví.

► Vývoj do roku 2025

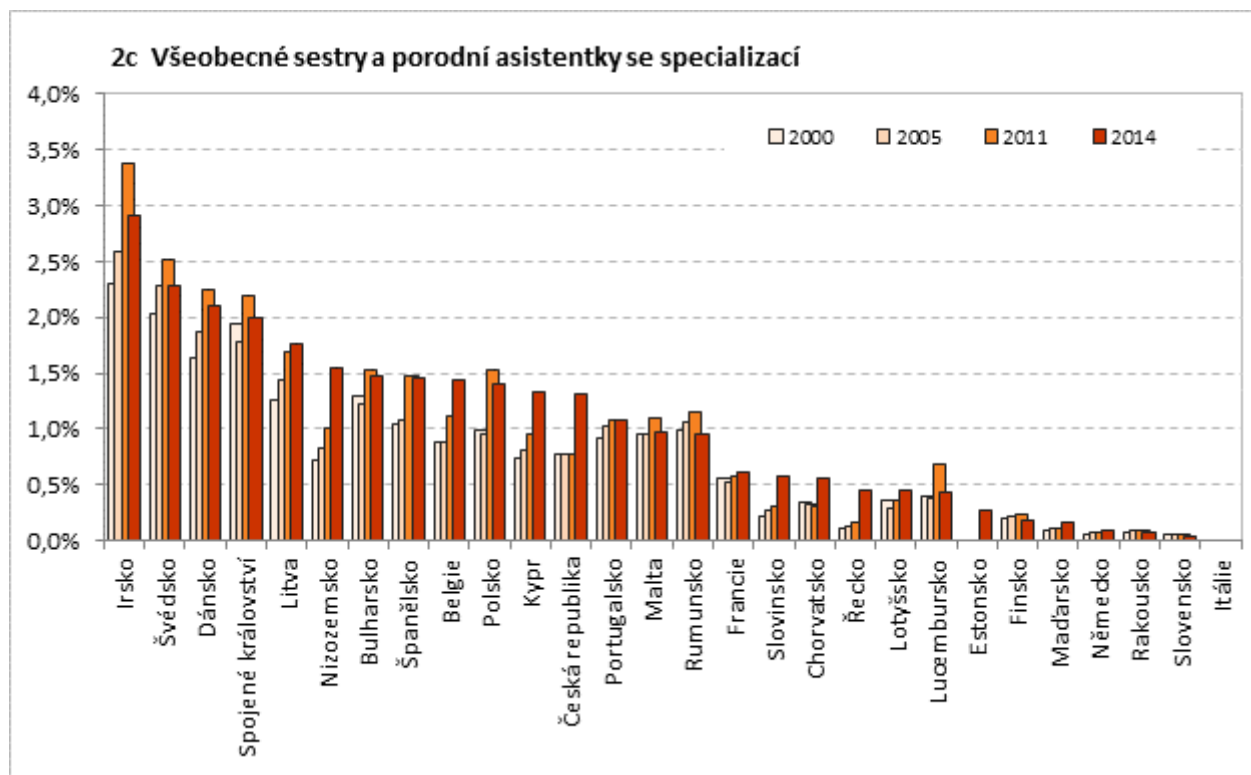
V odvětví Zdravotní a sociální péče lze v příštích letech očekávat další pozvolný nárůst počtu zaměstnaných, do roku 2025 se očekává zvýšení počtu pracovních míst. Jejich počet by se měl mezi roky 2014-2025 zvýšit zhruba o 40 tisíc, tedy přibližně o 11 %. Neznamená to však, že v tomto odvětví bude do roku 2025 potřeba obsadit jen tato nově vzniklá pracovní místa. Do roku 2025 by totiž v tomto odvětví mělo svá současná pracovní místa opustit (především kvůli odchodu do důchodu) zhruba 81 tisíc osob. Celkově lze tedy očekávat, že do roku 2025

bude v odvětví Zdravotní a sociální péče **potřeba nově obsadit zhruba 121 tisíc pracovních míst.**

8.2 Zaměstnanost podle skupin povolání

Přibližně 18 % pracovníků v odvětví Zdravotní a sociální péče tvoří skupina povolání **Všeobecné sestry a porodní asistentky se specializací**, kterou tvoří sestry (s různou specializací), staniční sestry a porodní asistentky.

Obr. 8.2: Podíl zaměstnaných v daném profesním seskupení v zemích EU

V roce 2014 bylo v ČR v této skupině povolání zaměstnáno více než 65 tisíc osob. Na celkovém počtu zaměstnaných osob v ČR má tedy skupina povolání Všeobecné sestry a porodní asistentky se specializací podíl 1,3 %. V porovnání s ostatními skupinami povolání jde podle počtu zaměstnaných o 28. nejmenší skupinu povolání v ČR. V porovnání s rokem 2000 se počet zaměstnaných v této skupině povolání v ČR zvýšil. Průměrný roční nárůst počtu zaměstnaných byl v letech 2000-2014 v ČR v této skupině povolání zhruba 3,8 %.

V EU28 byly v roce 2013 v této skupině povolání zaměstnány zhruba 2,0 milionů osob. V EU28 tato skupina povolání tvoří 1,0 % ze všech zaměstnaných, tedy o 0,3 procentních bodů méně, než je podíl této skupiny povolání na zaměstnaných v ČR. V zemích Evropské unie se podíl zaměstnaných v této skupině povolání pohybuje od 0 % v Itálii po 3 % v Irsku.

Všeobecné sestry a porodní asistentky se specializací jsou hodně koncentrovány téměř výhradně v odvětví Zdravotní a sociální péče (v tomto odvětví jich pracuje téměř 100 %).

► Vývoj do roku 2025

Změny ve struktuře odvětví, které nastanou v ekonomice ČR do roku 2025 společně s vnitřní změnou profesních struktur uvnitř jednotlivých odvětví, způsobí, že se ve skupině povolání Všeobecné sestry a porodní asistentky se specializací do roku 2025 očekává zvýšení počtu

pracovních míst. Jejich počet by se měl mezi roky 2014-2025 zvýšit zhruba o 6 tisíc, tedy přibližně o 10 %. Neznamená to však, že v této skupině povolání bude do roku 2025 potřeba obsadit jen tato nově vzniklá pracovní místa. Do roku 2025 by totiž z osob z této skupiny povolání mělo svá současná pracovní místa opustit (především kvůli odchodu do důchodu) zhruba 19 tisíc osob. Celkově lze tedy očekávat, že do roku 2025 bude ve skupině povolání Všeobecné sestry a porodní asistentky se specializací potřeba nově obsadit zhruba 25 tisíc pracovních míst.

Pro podrobnější údaje o vývoji struktury zaměstnanosti v jednotlivých profesních seskupeních se podívejte na následující stránku, kde si můžete vybrat profesní skupinu, která Vás zajímá (<http://www.infoabsolvent.cz/Temata/ClanekAbsolventi/4-4-03>).

Pro podrobnější údaje o vývoji struktury zaměstnanosti v jednotlivých odvětvích se podívejte na stránku <http://www.infoabsolvent.cz/Temata/ClanekAbsolventi/4-4-02>, kde si můžete vybrat odvětví, které Vás zajímá.

9. Závěr

Odvětví **Zdravotnictví** je součástí kvartérního sektoru a jeho význam se s ohledem na postupně rostoucí věkový průměr obyvatelstva bude i nadále zvyšovat. Dlouhodobý proces stárnutí obyvatelstva má nejenom vliv na vzrůstající poptávku po poskytování služeb spojenou s tímto vývojem, ale je spojen také s nedostatkem pracovních sil na trhu práce, který je důsledkem poklesu porodnosti. Nárůst poptávky po ošetrovatelském personálu a zvýšení nedostatku pracovních sil lze přitom očekávat i z důvodu obtížných pracovních podmínek a relativně nízkých platů. Zvyšování průměrné délky života společně s prohlubováním složitosti zdravotních potíží s přibývajícím věkem vyžadují, aby zdravotnický personál pravidelněji rozšiřoval své dovednosti a schopnosti.

Obory skupiny 53 Zdravotnictví patří mezi absolventy středních škol spíše méně zastoupené skupiny oborů vzdělání. V roce 2014 jich úspěšně zakončilo studium 2,5 tisíce. **Vzhledem k demografickému poklesu počtu žáků počet absolventů zdravotnických oborů dlouhodobě klesá**, jejich **podíl** mezi absolventy středních škol (bez nástaveb) však v posledních letech zaznamenal **mírný nárůst a dosáhl tak 3,0 %** v roce 2014.

Největší podíl absolventů zdravotnických oborů ukončuje studium **odborným vzděláním s maturitní zkouškou (90 %** v roce 2014). Celkový počet i podíl absolventů zdravotnických maturitních oborů kategorie M klesal od roku 2011 pouze nepatrně, v roce 2014 došlo k nárůstu, který byl v případě podílu absolventů zdravotnických oborů s maturitou na celkovém počtu absolventů této kategorie poměrně výrazný. Počet i podíl absolventů zdravotnických oborů s výučním listem poslední 4 roky soustavně mírně zvyšuje, nicméně i tak dosahuje stále velice nízkých hodnot.

Počet nově přijatých žáků ve zdravotnických oborech má dlouhodobě jen velice mírně klesající tendenci. **Podíl nově přijatých žáků do zdravotnických oborů** navazujících přímo na základní školu dosahuje **3,2 %** a řadí se tak k oborům s nižším zastoupením. Počet i podíl žáků vstupujících do zdravotnických oborů s výučním listem poslední čtyři roky dlouhodobě narůstá, u maturitních zdravotnických oborů pak počty nově přijímaných naopak postupně klesají.

Hodnoty podílu nově přijatých žáků do zdravotnických oborů po ZŠ se přitom pohybují mezi 1,8 % (v Hl. m. Praha) a 4,5 % (v Olomouckém kraji).

Někteří absolventi zdravotnických oborů vzdělání nepřecházejí na trh práce okamžitě, ale **pokračují ve studiu** na vyšších odborných nebo **častěji na vysokých školách**. Z absolventů zdravotnických maturitních oborů **kategorie M** jich je **přijato do terciárního vzdělávání 76 %**. Většina z nich pokračuje ve vyšším odborném či vysokoškolském studiu zdravotnických programů.

A jak je to s **nezaměstnaností absolventů zdravotnických oborů**? Hodnoty kopírují trendy nezaměstnanosti absolventů škol celkově. Po roce 2008 se nezaměstnanost absolventů postupně zvyšovala vlivem ekonomické recese. Po mírném zlepšení v letech 2011 a 2012 se pak **v roce 2013 zvýšila na nová maxima. V roce 2014 se však situace na trhu práce stabilizovala a nezaměstnanost absolventů škol opět v porovnání s předchozím rokem klesla. Pokles pokračoval i v roce 2015**, ve kterém dosahovala míra nezaměstnanosti absolventů dokonce **nižších hodnot než v roce 2012**. To je **obecný trend napříč všemi skupinami oborů vzdělání**.

V porovnání s jinými skupinami oborů lze konstatovat, že **nezaměstnanost absolventů zdravotnických oborů vzdělání je dlouhodobě napříč kategoriemi vzdělání výrazně podprůměrná**.

Absolventi středních škol (bez ohledu na oborové zaměření) mají podle dotazníkového šetření **celkem vysoký zájem uplatnit se po ukončení studia ve vystudovaném oboru** – v průměru v **76 %** případů. Reálná situace po přechodu absolventů na trh práce však vypadá jinak. **Po třech letech od ukončení školy uvádělo při dotazování už jen 39 % absolventů, že pracují ve vystudovaném či příbuzném oboru**, přičemž u vyučených šlo o 46 % a v případě maturantů pouze o 33 % respondentů. **Polovina absolventů oborů s maturitou pak pracuje zcela mimo vystudovaný obor**.

Z analýz **porovnání shody mezi získaným vzděláním a vykonávaným zaměstnáním**, které vycházejí z dat Výběrového šetření pracovních sil, vyplývá, že mezi zaměstnanými **vyučenými** (bez rozlišení věku) z oblasti zdravotnictví jich v úplné nebo částečné **shodě s vystudovaným oborem** pracuje celkem **51 %**, naopak až **42 % absolventů zdravotnických oborů vzdělání s vyučením pracuje v úplně odlišném zaměstnání, než by odpovídalo jejich vzdělání**.

V případě maturantů z oblasti zdravotnictví jich **ve shodě s vystudovaným oborem** pracuje celkem 67 %, dalších 13,3 % v částečné shodě. Absolventi **zdravotnických oborů s maturitou** (ve věku 20–24 let) pak **v úplné shodě** se získaným vzděláním pracují ve **40 %** a v částečné shodě ve 14 % případů a **zcela mimo svůj obor pracuje 27 % těchto absolventů**.

Důvodů pro práci v jiném oboru může být hned několik. Absolventi oborů s výučním listem, kteří pracují mimo obor, obecně nejčastěji jmenovali jako důvod **problémy se získáním práce v oboru a nízké finanční ohodnocení**. Další v pořadí byly pak **ztráta zájmu o práci v oboru a nevyhovující pracovní podmínky**. Zhruba 40 % dotázaných se také domnívá, že absolvovaný **obor není perspektivní**. U absolventů na **maturitní úrovni** bylo nejčastěji uváděným důvodem pro odchod do jiného oboru tvrzení, že absolvent **práci v oboru nesehnal**.

Zaměstnavatelé v odvětví zdravotnictví se většinou nebrání přijímání absolventů, někdy je dokonce i preferují (přibližně 15 % zaměstnavatelů), neboť jsou **nezatížení pracovními návyky** a jsou **ochotni dále se vzdělávat**. Na druhé straně však zaměstnavatelé uvádějí, že **na některé pozice ani nelze absolventa přijmout**, protože pro výkon dané profese je praxe

nezbytná, nebo že **absolventi mají nereálné představy** o výši mzdy, pracovním zařazení či pracovní době. Problémem je také **nedostatek praxe a delší doba, kterou absolventi potřebují na zapracování**.

Zaměstnavatelé ve zdravotnictví upřednostňují u absolventů výrazně **častěji profesní dovednosti** před klíčovými, v případě odborného zaměření pak preferují vyváženost **široce a úzce zaměřených profesních dovedností**. Z klíčových kompetencí absolventů vidí zaměstnavatelé ve zdravotnictví jako nejdůležitější **umění jednat s lidmi**, schopnost **nést odpovědnost**, **komunikační schopnosti** či schopnost **rozhodovat se**.

Absolventi s výučním listem (bez rozlišení oborového zaměření) nejčastěji uváděli jako podstatné z hlediska využití v prvním zaměstnání zejména **schopnost pracovat v týmu**, **komunikační dovednosti** a **schopnost řešit problémy**. Dále také **všeobecné, odborné praktické i odborné teoretické znalosti**. Na maturitní úrovni se jedná hlavně o **komunikační dovednosti**, **schopnost pracovat v týmu** a **schopnost řešit problémy**. Ve větší míře využili absolventi s maturitou v zaměstnání také **znalosti práce s počítačem** a **všeobecné znalosti**.

Odvětví zdravotnictví prezentuje hlavně část kvartérního sektoru označená jako **Zdravotnictví a sociální péče**. V tomto odvětví došlo v minulosti k nárůstu počtu zaměstnaných, až jejich podíl **dosáhl 7,1 %** ze všech zaměstnaných, což je ale méně, než činí průměr EU (10,3 %). Podle prognóz by se do roku 2025 měl počet zaměstnaných v tomto odvětví mírně zvýšit. S ohledem na předpokládaný úbytek pracovní síly (zejm. z důvodu odchodu do důchodu) v tomto odvětví lze očekávat, že do roku 2025 bude potřeba **nově obsadit zhruba 121 tisíc pracovních míst**.

Přibližně 18 % pracovníků v odvětví Zdravotní a sociální péče tvoří skupina povolání **Všeobecné sestry a porodní asistentky se specializací**, v níž je zaměstnáno více než 65 tisíc osob. Na celkovém počtu zaměstnaných osob v ČR má tato skupina podíl 1,3 % a v porovnání s ostatními skupinami povolání je poměrně malá. Podle prognóz vývoje zaměstnanosti do roku 2025 se však **očekává spíše zvýšení celkového počtu pracovních míst**. V důsledku odchodu do důchodu však opustí své pracovní místo zhruba 19 tisíc zaměstnaných v těchto profesích a bude tedy potřeba nově obsadit zhruba 25 tisíc pracovních míst.

Informační systém o uplatnění absolventů škol na trhu práce

Vítáme Vás v informačním systému ISA+, který Vám nabízí pomoc při hledání vzdělávací a profesní dráhy. Najdete zde všechny školy a obory vzdělávání, informace k přechodu na trh práce i do dalšího vzdělávání. Při výběru povolání Vám pomůže i Profi test nebo prezentace pracovních činností. Velkým přínosem je ISA+ pro žáky se zdravotním postižením i pro ty, kteří mají studijní problémy.

KAM NA ŠKOLU obory, školy a profese

[Výběr podle oboru](#)
[Výběr podle školy](#)
[Výběr podle povolání](#)
[Výběr podle videa](#)
[Výběr podle obrázků](#)
[Profitest](#)

ABSOLVENTI ŠKOL A TRH PRÁCE

[Vzdělávání a volba oboru](#)
[Uplatnění vzdělání](#)
[Požadavky zaměstnavatelů](#)
[Nezaměstnanost](#)
[Zaměstnanost](#)
[Publikace](#)

BEZ BARIÉR až na trh práce

[Volba školy pro žáky se ZP](#)
[Absolventi se ZP a trh práce](#)
[Předčasné odchody ze vzdělávání](#)
[Statistické přehledy](#)

JAK NA TO rady a doporučení

[Jsem na základce](#)
[Jsem na střední](#)
[Jsem už dospělý](#)
[Jsem poradce](#)

*Výrazně inovovaný informační systém ISA+ pomáhá **žákům základních škol** při volbě oboru vzdělání a výběru střední školy, **žákům středních škol** při rozhodování o pokračování ve vzdělávání a při přechodu na trh práce, **výchovným-kariérovým poradcům a učitelům** při poskytování kariérového poradenství a výuce témat Úvodu do světa práce, **managementu škol** při úpravách vlastní vzdělávací nabídky a tvorbě školních vzdělávacích programů.*

DOPORUČUJEME VYZKOUŠET:

- možnost **výběru oborů i školních vzdělávacích programů (ŠVP)**,
- **nové videoukázky** – představují práci v technických profesích i přípravu na ně,
- **profitest** – pomůže žákům základních škol při výběru oblasti vzdělávání,
- **výběr podle obrázků** – poskytuje snadnější orientaci ve vzdělávací nabídce SŠ,
- **bez bariér až na trh práce** – nová sekce věnovaná problematice žáků se zdravotním postižením a tématu předčasných odchodů ze vzdělávání,
- **jak na to – rady a doporučení** – různé užitečné informace pro uživatele systému,
- **syntetické stránky** – obsahují soubor informací ke každé skupině oborů,
- **filtry vzdělávací nabídky** – podle zdravotního postižení, vzdálenosti od bydliště, formy studia, zřizovatele, ŠVP,
- **fulltextové vyhledávání** – najde na ISA+ odkazy související se zadaným výrazem.

O inovaci a obsah systému ISA+ se stará Národní ústav pro vzdělávání v rámci zajišťování udržitelnosti projektu MŠMT **Kariérové poradenství v podmínkách kurikulární reformy (VIP Kariéra II – KP)**.